

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

12.01 – МКР. 1916 “С” 2022.12.29.28 ПЗ

СТОЛЯРА ІВАНА ВАДИМОВИЧА

2023 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту

УДК 631.15:004

НУБІП України

ПОГОДЖЕНО Декан факультету аграрного менеджменту	ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ В.о. завідувача кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД
<u>Анатолій ОСТАПЧУК</u> (підпис) (ПП)	<u>Олена КОВТУН</u> (підпис) (ПП)

«__» _____ 2023 р. «__» _____ 2023 р.

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: «Удосконалення інвестиційної стратегії підприємства»

НУБІП України

Спеціальність	073 «Менеджмент» (код і назва)
Освітня програма	Адміністративний менеджмент (назва)

Орієнтація освітньої програми

освітньо-професійна
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

НУБІП України

Гарант освітньої програми <u>К.С.Н., доцент</u> (науковий ступінь, вчене звання)	<u>Олена КОВТУН</u> (підпис) (ПП)
--	--------------------------------------

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

Олександра РАЛКО
(підпис) (ПП)

НУБІП України

<u>Виконав</u> (науковий ступінь, вчене звання)	<u>Іван СТОЛЯР</u> (підпис) (ПП)
--	-------------------------------------

НУБІП України

КИЇВ – 2023

НУБІП України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

адміністративного менеджменту та ЗЕД

Віталій ЛУЦЯК

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ІІІІ)

2022 року

НУБІП України

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

Столяру Івану Вадимовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність

073 Менеджмент

(код і назва)

Освітня програма

Адміністративний менеджмент

(назва)

Орієнтація освітньої програми

освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

НУБІП України

Тема магістерської кваліфікаційної роботи: «Удосконалення інвестиційної стратегії підприємства»

затверджена наказом ректора НУБіП України від «29» грудня 2022р № 1916»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 2023.11.10

(рік, місяць, число)

НУБІП України

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи

Фінансова звітність підприємства, наукові матеріали, статті.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні основи формування та удосконалення інвестиційної стратегії підприємства
2. Дослідження інвестиційної стратегії компанії "КВОРУМ"
3. Пропозиції по удосконаленню інвестиційної стратегії страхової компанії "КВОРУМ"

НУБІП України

Перелік графічного матеріалу (за потреби)

НУБІП України

Дата видачі завдання

«30» _____ грудня _____ 2022 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

Олександра РАДКО

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання

Іван СТОЛЯР

(підпис)

(прізвище та ініціали студента)

НУБІП України

РЕФЕРАТ

НУВБІП України

Актуальність дослідження полягає в необхідності розробки ефективних методів удосконалення інвестиційної стратегії підприємства.

Об'єктом даного дослідження є інвестиційна стратегія підприємства ТДВ «СК «КВОРУМ».

Предмет дослідження – процес та результати удосконалення інвестиційної стратегії ТДВ «СК «КВОРУМ».

Метою полягає в удосконаленні інвестиційної стратегії підприємства - Страхової компанії «КВОРУМ» з метою досягнення оптимальної ефективності та прибутковості в умовах змінювального інвестиційного середовища.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- 1) Вивчення теоретичних аспектів інвестування;
- 2) провести аналіз існуючої інвестиційної стратегії підприємства
- 3) визначити проблеми та недоліки в існуючій стратегії;
- 4) розробити пропозиції щодо покращення інвестиційної стратегії;
- 5) визначити критерії успіху для нової стратегії;
- 6) розробити план впровадження та виконання нової інвестиційної стратегії

Методологія дослідження інвестиційної стратегії страхової компанії базується на використанні різноманітних методів дослідження, такі як аналіз фінансових звітів та фінансового стану компанії. Також вивчаються літературні джерела, що містять інформацію про сучасні тенденції в інвестиційному менеджменті та страхуванні. Аналіз статистичних даних про ринок страхування може також бути важливим компонентом дослідження.

Практичне значення одержаних результатів полягає у ретельному аналізі та удосконаленні інвестиційної стратегії страхової компанії "КВОРУМ" для забезпечення оптимального використання фінансових ресурсів та підвищення стійкості до ризиків, що дозволить підприємству ефективніше конкурувати на

ринку та забезпечить йому стабільний фінансовий розвиток.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати виконання магістерської кваліфікаційної роботи були оприлюднені на IV Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Сучасний менеджмент: виклики та можливості». (м. Київ, НУБіП України, 25-26 жовтня 2023 р.)

Публікації. Основні положення і результати дослідження знайшли відображення у матеріалах конференції:

КЛЮЧОВІ СЛОВА

СТРАТЕГІЯ, ПЛАНУВАННЯ, ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ, РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ, ДОХІДНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ, СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ, ЗАПАСИ

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

НУБІП України

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....10

1.1 Поняття та складові інвестиційної стратегії.....10

1.2. Роль і важливість інвестиційної стратегії для підприємств.....18

1.3. Методи та підходи до розробки і вдосконалення інвестиційної стратегії.....26

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПАНІЇ "КВОРУМ".....29

2.1. Основні відомості про компанію.....29

2.2. Аналіз фінансового стану компанії.....35

2.3. Оцінка поточної інвестиційної стратегії компанії.....40

РОЗДІЛ 3. ПРОНОЗИЦІ ПО УДОСКОНАЛЕННЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ "КВОРУМ".....45

3.1 Напрями удосконалення інвестиційної стратегії компанії.....45

3.2. Застосування зарубіжного досвіду для вдосконалення інвестиційної діяльності страхової компанії.....48

3.3. Вплив запропонованих заходів на діяльність підприємства.....56

ВИСНОВКИ.....63

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....65

ВСТУП

Умови економічного розвитку в Україні впливають на результати діяльності страхових компаній і ставлять їх перед необхідністю знаходження

додаткових джерел доходу. Таким чином, інвестиційна діяльність стає ключовим компонентом, що дозволяє отримувати додатковий прибуток для забезпечення прибутковості основної діяльності страхових компаній.

Здійснення інвестиційної діяльності є важливим елементом у формуванні капіталу страхової компанії, особливо в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Це впливає з особливостей функціонування страхових компаній, які, маючи тимчасово вільні кошти, вкладають їх у різноманітні інвестиційні можливості.

Об'єктом даного дослідження є інвестиційна стратегія підприємства ТДВ «СК «КВОРУМ».

Предмет дослідження – процес та результати удосконалення інвестиційної стратегії ТДВ «СК «КВОРУМ».

Метою даної роботи полягає в удосконаленні інвестиційної стратегії підприємства - Страхової компанії «КВОРУМ» з метою досягнення оптимальної ефективності та прибутковості в умовах змінювального інвестиційного середовища.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- 1) Вивчення теоретичних аспектів інвестування;
- 2) провести аналіз існуючої інвестиційної стратегії підприємства
- 3) визначити проблеми та недоліки в існуючій стратегії;
- 4) розробити пропозиції щодо покращення інвестиційної стратегії;
- 5) визначити критерії успіху для нової стратегії;
- 6) розробити план впровадження та виконання нової інвестиційної стратегії

Методологія дослідження інвестиційної стратегії страхової компанії базується на використанні різноманітних методів дослідження, такі як аналіз фінансових звітів та фінансового стану компанії. Також вивчаються літературні

джерела, що містять інформацію про сучасні тенденції в інвестиційному менеджменті та страхуванні. Аналіз статистичних даних про ринок страхування може також бути важливим компонентом дослідження.

Актуальність дослідження полягає в необхідності розробки ефективних методів удосконалення інвестиційної стратегії підприємства.

Підтвердженням актуальності теми є зростання кількості публікацій на тему управління інвестиційною діяльністю. Актуальні проблеми управління інвестиційною діяльністю страхових компаній висвітлено в роботах

провідних вчених як України, так і за її межами, таких як: В.Д. Базилевич, О.І.

Барановський, В.В. Бачарова, І.А. Бланк, О.О. Гаманкова, Л.М. Горбач, О.Р.

Квасовський, Дж. Кейнс, М.С. Клякків, О.В. Кнейслер, Р.М. Костюкевич, П.

Массе, А.С. Музиченко, Н.І. Налукова, С.М. Панчишина, М.В. Стецько,

Інформаційною базою дослідження слугували нормативно-правові акти

України щодо досліджуваної проблематики, окремі положення економічної теорії, наукові праці вітчизняних й зарубіжних вчених-економістів, дані річних звітів, а також первинна документація ТДВ «СК «КВОРУМ», результати досліджень та спостережень автора.

Практичне значення результатів дослідження полягає у наданні рекомендацій, які спрямовані на удосконалення інвестиційної стратегії у підприємстві, зокрема ТДВ «СК «КВОРУМ», що сприятиме підвищенню ефективності його діяльності й рівня конкурентоспроможності.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати виконання магістерської кваліфікаційної роботи були оприлюднені на ІV Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Сучасний менеджмент: виклики та можливості». (м. Київ, НУБІП України, 25- 26 жовтня 2023 р.).

Публікації. Основні положення і результати дослідження знайшли відображення у матеріалах конференції:

1. Столяр І., Ралко О.С. Удосконалення інвестиційної стратегії підприємства. Сучасний менеджмент: виклики та можливості: матеріали ІV

Міжнародної науково-практичної онлайн- конференції студентів, аспірантів та
молодих вчених, м. Київ, 25-26 жовтня 2023 р./Київ: НУБіП України.

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

НУБіП України

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття та складові інвестиційної стратегії

Створення ефективної інвестиційної політики під час перетворення економіки полягає у визначенні конкретних засад і цілей цієї політики. Термін "інвестиції" походить від латинського слова "invest", що означає вкладення коштів. У широкому розумінні, інвестиції - це спосіб розміщення капіталу з метою збереження або збільшення його вартості та одержання позитивного прибутку. Іншими словами, це будь-який засіб, який дозволяє розмістити гроші з метою збереження або зростання їхньої вартості [6].

Інвестиційна стратегія формується перед розробкою інвестиційного проекту. Інвестор використовує цю стратегію на всіх етапах життєвого циклу інвестиційного проекту, який включає передінвестиційну фазу, фазу інвестування та фазу експлуатації виробництва.

Інвестиційна стратегія являє собою систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, що визначаються загальними завданнями його розвитку та інвестиційною ідеологією, а також вибором найбільш ефективних способів для досягнення цих цілей [19].

У сучасній економічній літературі термін "інвестиційна стратегія" пояснюється як створення системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найкращих шляхів для їх досягнення.

Інвестиційна стратегія визначає можливості покращення результатів господарювання суб'єкта за допомогою інвестицій, тобто визначає напрямки інвестування з метою отримання прибутку та збільшення власних активів.

Згідно з обраною стратегією, інвестор оцінює різні інвестиційні проекти, проводить їх техніко-економічний аналіз, відбирає найбільш перспективні та створює з них відповідні інвестиційні портфелі. Ця стратегія часто називається активною або агресивною через свою максимальну спрямованість на отримання

прибутку. Протилежність активній стратегії - пасивна, коли інвестор спрямовується на забезпечення покращення (в кращому випадку) показників своєї господарської діяльності [40].

Процес розробки інвестиційної стратегії є ключовою складовою загальної системи стратегічного вибору підприємства. Ця система включає в себе місію, загальні стратегічні цілі розвитку, систему функціональних стратегій у різних видах діяльності та способи розподілу ресурсів. Інвестиційна стратегія є частиною цієї системи та взаємодіє з іншими елементами стратегічного вибору підприємства.

Інвестиційна стратегія визначає основні цілі інвестиційної політики стосовно доходності, ліквідності, ризику та зростання капіталу. Вона визначає, хто відповідає за реалізацію політики та їх обов'язки, рекомендації стосовно складу активів інвестиційного портфеля, видів цінних паперів, умов придбання та продажу активів, правил обліку, управління інвестиційним портфелем тощо [1].

Підприємства також ведуть свою фінансову політику, яка відрізняється від фінансової стратегії. Фінансова політика базується на конкретних фінансових даних та виступає як форма реалізації цілей загальної стратегії фінансового розвитку підприємства в окремих аспектах фінансової діяльності.

Сучасна економічна література відрізняє державну інвестиційну політику від інвестиційної політики конкретних підприємств.

Згідно з обраною стратегією, інвестор оцінює та вибирає найбільш перспективні інвестиційні проекти для створення відповідних інвестиційних портфелів. Ця стратегія часто називається активною або агресивною через свою спрямованість на отримання прибутку. Поряд з нею існує пасивна стратегія, коли інвестор спрямовується на збереження або поліпшення показників своєї діяльності [9].

Процес розробки інвестиційної стратегії є важливою складовою загальної стратегії підприємства. Ця стратегія визначає основні напрямки та цілі інвестиційної політики, спрямовані на досягнення конкретних цілей, і

враховується під час розробки структурної та інвестиційної політики України.

Діяльність підприємства повинна відповідати довгостроковим цілям його розвитку, тому вона втілюється відповідно до розробленої інвестиційної політики.

Основною метою інвестиційної діяльності є забезпечення реалізації найбільш ефективних форм вкладення коштів з метою розширення економічного потенціалу підприємства. Інвестиційна політика підприємства формується з урахуванням цієї мети.

Інвестиційна політика підприємства є частиною загальної фінансової стратегії, спрямованою на вибір та реалізацію найбільш ефективних форм фінансових вкладень для забезпечення високих темпів розвитку та розширення економічного потенціалу.

Ця політика спрямована на обґрунтування та визначення напрямків та видів інвестиційної діяльності, вибір найбільш ефективних інвестиційних проєктів, що відповідають стратегічним цілям підприємства та визначення можливого обсягу інвестиційних ресурсів підприємства [30].

Інвестиційна політика означає систему дій, спрямованих на формування та ефективне використання інвестиційних ресурсів у довгостроковій перспективі для досягнення стратегічних цілей підприємства. Розробка такої політики в умовах змін на ринку має базуватися на кількох ключових принципах:

- 1) Підпорядкування. Ця політика повинна точно відповідати стратегії загального розвитку підприємства. Головна мета полягає в узгодженні цієї політики з загальним курсом розвитку підприємства.
- 2) Перспективність: Вирішення перспективних завдань розвитку має бути пріоритетним перед поточними проблемами.
- 3) Самосфінансування: Підприємство повинно спиратися на власні фінансові ресурси у першу чергу, враховуючи власні можливості та обмеження.

Звернення до зовнішніх джерел фінансування також можливе, але в розумних межах, щоб уникнути неплатоспроможності підприємства.

- 4) Оптимізація. Важливо знайти оптимальне співвідношення між джерелами

фінансування. Це означає оцінювати витрати на різні види кредитів, випуск облігацій та акцій, а також використання власних фінансових ресурсів. Потім вибираються найбільш вигідні та доступні джерела фінансування для підприємства з урахуванням термінів та умов платежів.

5) Фінансова стійкість: У процесі інвестування підприємство може зазнати погіршення фінансових показників. Тому важливо планувати графік інвестування та грошових потоків таким чином, щоб не порушити встановлені фінансові стандарти.

6) Дохідність інвестиційних програм: Головна мета інвестування - отримання прибутку. Оцінка об'єктів інвестування та прогнозування ринкових тенденцій відіграють ключову роль у правильному виборі інвестицій.

7) Управління ризиками інвестування: Необхідно оцінювати всі можливі ризики та розробляти заходи для мінімізації збитків.

8) Концентрація на пріоритетах: Чітке розподілення інвестицій на ключові проекти сприяє усвідомленню найважливіших напрямків розвитку.

9) Створення взаємовигідних партнерств: Встановлення взаємовигідних партнерських відносин з банками, підрядниками та акціонерами є ключовим у формуванні стабільної інвестиційної спільноти.

Інвестиційна політика має стратегічну мету у максимізації ринкової вартості капіталу, тоді як фінансова політика орієнтована на вибір джерел фінансування активів підприємства. Формування інвестиційної політики відіграє ключову роль у розробці інвестиційної стратегії підприємства, яка визначає загальну інвестиційну концепцію та форму реалізації стратегії в найважливіших аспектах інвестиційної діяльності.

Цілеспрямована інвестиційна політика підприємства відрізняється від загальної інвестиційної стратегії тим, що вона формується конкретно для визначених напрямків інвестування.

Основні цілі цієї інвестиційної політики включають:

- отримання прибутку;
- зменшення ризику;

НУБІП України

- забезпечення безпеки;
- стимулювання зростання капіталу;
- підвищення рівня ліквідності.

Ці цілі визначають напрямок та характер інвестиційної діяльності підприємства в конкретному напрямку.

Доходність є основною метою інвестиційної політики, виражаючи здатність інвестицій приносити прибуток. Зменшення ризику вимагає відбору проектів з мінімальним ризиком, які забезпечують доходність. Забезпечення безпеки

полягає в раціоналізації джерел формування інвестиційних ресурсів для зменшення залежності від одного джерела. Інвестиційна політика також спрямована на збільшення власного капіталу підприємства, незалежно від того, чи залучаються власні чи позикові ресурси. Зростання капіталу підвищує

фінансову стійкість та кредитоспроможність підприємства. Ліквідність передбачає інвестування у проекти, які забезпечують стабільну та прибуткову діяльність підприємства [15].

У період економічних трансформацій важливе значення має формування інвестиційної стратегії та політики на рівні підприємства, спираючись на

вищезазначені принципи і цілі. Варто зазначити, що відмінність між інвестиційною стратегією та політикою полягає в тому, що перша є концептуальним основою, а друга - аналітичним механізмом реалізації першої.

Інвестиційна стратегія встановлює концептуальні засади, умови та завдання, в межах яких відбувається реалізація інвестиційної політики.

Інвестиційна політика, яка має на меті втілення стратегічного розвитку підприємства, є складовою цієї стратегії і має глибокі зв'язки з іншими напрямками, такими як маркетингова політика, інноваційна політика, фінансова політика та інші.

Інвестиційна діяльність страхових компаній виявляється у кількох ключових аспектах. По-перше, у розвинених країнах ці компанії, нарівні з банками та пенсійними фондами, часто виступають як основні інвестори,

займаючи перше-третє місце на ринку інвестицій. По-друге, страхові компанії мають два види інвестиційних ресурсів: власні кошти та страхові резерви, кожен із яких має свої характеристики та обмеження для вкладення в інвестиційні проекти. По-третє, інвестиційна діяльність страхових компаній піддана суворому регулюванню держави, особливо у частині інвестування страхових резервів. По-четверте, не зважаючи на допоміжний характер, інвестиційна діяльність є важливою для страхових компаній, хоча для тих, що спеціалізуються на страхуванні життя, вона може мати більш значущий вплив, оскільки основна діяльність здебільшого обмежує їх інвестиційні можливості.

В Законі України «Про страхування», а також в інших підзаконних нормативно-правових актах чітко визначені напрями (інструменти) та нормативи інвестування [7].

Страхові компанії в Україні мають обмежені можливості для фінансових інвестицій. Законодавство дозволяє їм інвестувати лише у цінні папери, а саме в такі активи:

- Грошові кошти на поточному рахунку;
- Банківські вклади (депозити);
- Валютні вкладення згідно з валютою страхування;

- Нерухоме майно;
- Акції, облігації, іпотечні сертифікати;
- Цінні папери, що емітуються державою;
- Права вимоги до пере страховиків;

- Інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України;

- Банківські метали;
- Кредити страхувальникам - фізичним особам, що уклали договори

страхування життя, в межах викупної суми на момент видачі кредиту та під заставу викупної суми;

- Готівка в касі в обсягах лімітів залишків каси, встановлених НБУ
- Для стимулювання інвестиційної діяльності страхових компаній

пропонується прийняти ряд заходів. Серед них можна виділити:

- 1) Скасування застарілих обмежень та врахування сучасного стану фінансового ринку, включаючи можливість інвестування в інвестиційні сертифікати та похідні цінні папери.
- 2) Введення механізму для стабілізації діяльності страхових компаній, які надають послуги страхування життя, через фінансування фонду внесками учасників та пенями за несплату внесків.
- 3) Передача частини страхових резервів у керівництво фондами, які володіють досвідом управління фінансовими активами, або укладення договорів на управління цінними паперами.
- 4) Дозвіл українським страховим компаніям включати свої акції на закордонних фондових біржах для розширення джерел фінансування та доступу до більш високоліквідних фінансових інструментів.

Принцип безпечності
(поверненості)

Означає розміщення активів в таких напрямках, які забезпечують їх повернення в повному обсязі, тобто вибір найбільш надійних напрямів інвестування

Принцип прибутковості

Інвестиційна діяльність передбачає не тільки збереження вкладень, а й повинна приносити дохід. Страховики при розміщенні резервів повинні забезпечувати прибутковість вкладень

Принцип ліквідності

Означає, що вкладень повинні забезпечувати здатних швидко і без

Принцип диверсифікації

Розподіл інвестиційних ризиків на різні види вкладень, чим досягається зниження загальної ризиковості, а, отже, підвищення стійкості інвестиційного портфеля страховика

Рис. 1.1 Принципи інвестиційної діяльності страхової компанії [1]

При здійсненні інвестиційної діяльності та розміщуючи кошти страхових

резервів страховикам слід враховувати вимоги законодавства України, тобто дотримуватися законодавчо-регламентованих напрямів, нормативів і принципів розміщення коштів. Даними принципами є принципи: безпечності (поверненості), прибутковості, ліквідності та диверсифікації [2].

Дотримання таких принципів є базисом, за рахунок якого здійснюють свою інвестиційну діяльність страхові компанії. Саме тому ці принципи визначені на законодавчому рівні для того, аби всі без винятку страховики їх дотримувались при інвестуванні коштів страхових резервів.

Проте, окрім законодавчого визначення принципів інвестиційної діяльності в Законі України «Про страхування» та в інших підзаконних нормативно-правових актах чітко визначені інструменти та нормативи інвестування [8].

Таблиця 1.1

Напрями інвестування коштів страхових резервів страховими компаніями України

№	Види діяльності	Форми
1	Власна діяльність	<ul style="list-style-type: none"> - основні засоби; - нові страхові послуги; - відкриття філій; - інвестування в підвищення кваліфікації своїх працівників
2	Фінансовий ринок	<ul style="list-style-type: none"> - цінні папери, що емітуються державою; - акції, облігації, іпотечні сертифікати; - депозити і банківські метали; - облігації місцевих позик.
3	Реальний сектор економіки за напрямками, визначеними КМУ	<ul style="list-style-type: none"> - розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування й іншої інноваційної продукції; - розвиток інфраструктури туризму; - добування корисних копалин і перероблення відходів гірничометалургійного виробництва; - будівництво житла та розвиток ринку іпотечного кредитування; - розвиток транспортної інфраструктури; - розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій.

Джерело: систематизовано автором на основі матеріалів [3, 14, 20, 23]

Для оптимізації інвестиційної стратегії страхової компанії рекомендується

акцентувати увагу на ретельній диверсифікації її інвестиційного портфелю. Це передбачає проведення аналізу ризиків та розробку відповідних стратегій для їх зменшення чи управління. Важливим елементом може бути розгляд можливості збільшення частки стабільних і ліквідних інвестицій для забезпечення готовності покрити негайні виплати за страховими зобов'язаннями. Залучення активного управління та співпраця з фахівцями можуть допомогти оптимізувати процеси прийняття інвестиційних рішень, враховуючи довгострокові фінансові мети компанії та забезпечуючи стабільність та прибутковість.

1.2 Роль і важливість інвестиційної стратегії для підприємств

Інвестиційна стратегія є основоположною у діяльності підприємства, оскільки вона спрямована на визначення та досягнення цілей у межах його загальної місії та стратегії. Ця стратегія повинна бути узгоджена з іншими функціональними стратегіями підприємства та забезпечувати координацію різних підрозділів. При розробці інвестиційної стратегії важливо враховувати зміни в зовнішньому середовищі та внутрішній інвестиційний потенціал, щоб оперативно реагувати на зміни факторів середовища та використовувати нові інвестиційні можливості [48].

Стратегічні цілі підприємства визначаються на основі результатів реалізації інвестиційної стратегії. Ключові стратегії спрямовані на створення, розвиток і утримання конкурентних переваг підприємства та усунення недоліків у управлінні. Наприклад, розробка та впровадження інноваційної стратегії, яка є важливою для конкурентоспроможності підприємства, часто вимагає вкладення коштів. У більшості випадків інноваційні проекти є інвестиційними, які можуть бути профінансовані засобами, залученими саме для реалізації цієї стратегії [26].

Інвестиційна стратегія підприємства може визначати його довгострокову результативність та напрямок розвитку. При розробці інвестиційної стратегії важливо враховувати різні джерела фінансування та способи їх ефективного використання.

Основні джерела інвестування включають державне фінансування, власні кошти підприємства, приватні інвестиції, банківські кредити та іноземні інвестиції. У сучасних умовах зростає значення отримали іноземні інвестиції через проблематичність державного фінансування та обмеженість власних ресурсів.

Зокрема, у виробничих підприємствах важливі реальні вкладення, які можуть спрямовуватися на збільшення виробничих потужностей, удосконалення технологій, розробку нових продуктів тощо.

Підприємство може розробляти стратегію для довгострокового вкладення коштів у свій розвиток або в інші структури. З огляду на обмеженість власних інвестиційних ресурсів, багато вітчизняних підприємств зосереджують увагу на власних потребах та розвитку власного бізнесу.

Вкладення в розвиток власного підприємства спрямовані на підвищення його конкурентоспроможності. Це охоплює ряд заходів, таких як оновлення обладнання, заміна основних засобів, розробка нових технологій і удосконалення методів управління. Інвестиції в розвиток також спрямовані на розширення виробництва і підвищення його ефективності.

В разі наявності вільних грошових коштів підприємство може виступати як інвестор для інших структур. Це вкладення коштів у суміжні галузі, які співпрацюють з власним підприємством. Наприклад, це може означати забезпечення ресурсів необхідної якості та кількості, або інвестування в соціальну інфраструктуру, спрямовану на підвищення продуктивності виробництва та комерційної діяльності. Ці інвестиції часто відбуваються через участь у спільних проектах, пряме фінансування об'єктів або через ринки цінних паперів [12].

Обираючи проекти для інвестування, важливо ретельно розглядати ті, що пов'язані з основною діяльністю підприємства. Це допомагає сконцентруватися на найважливіших напрямках та зміцнити конкурентоспроможність підприємства. Однак, диверсифікація, спрямована на нові види діяльності, може призвести до неефективного використання капіталу та погіршити можливість

здійснювати довгострокові інвестиції. У найгіршому випадку, неефективне використання інвестиційних ресурсів може призвести до банкрутства підприємства [22].

Так, інвестиційна стратегія, що спрямована на значні та тривалі вкладення коштів, має значний вплив на фінансову стабільність та платоспроможність підприємства. При виборі інвестиційних проектів важливо враховувати співвідношення таких показників, як фінансова стабільність, ризики та прибутковість, оскільки довгострокові інвестиції можуть призвести до погіршення поточної платоспроможності. Якщо для інвестування залучаються зовнішні кошти, це може негативно позначитися на загальній фінансовій стійкості підприємства.

Тому, при виборі проектів для інвестування, важливо ретельно враховувати можливі наслідки для фінансових показників підприємства. Тільки продумані та збалансовані інвестиційні проекти можуть сприяти забезпеченню ефективного розвитку та зміцненню фінансової стабільності підприємства, уникненню можливих негативних впливів на його фінанси.

Розробка інвестиційної стратегії вимагає попередньої загальної стратегії економічного розвитку підприємства, яка є основою для визначення конкретних інвестиційних напрямків. Управління інвестиціями здійснюється через формування інвестиційного портфеля. Основні цілі інвестиційної стратегії включають отримання максимального прибутку від інвестицій та мінімізацію ризиків.

Для досягнення цих цілей необхідно проводити аналіз зовнішнього інвестиційного середовища, прогнозувати тенденції розвитку інвестиційного ринку, проводити технічні та маркетингові дослідження, шукати нові, більш вигідні інвестиційні можливості, оцінювати привабливість інвестиційних проектів та фінансових інструментів, розробляти капітальний бюджет та формувати оптимальну структуру інвестування.

Тривалість першого етапу розробки інвестиційної стратегії зазвичай залежить від загальної ситуації в економіці та розвитку ринку. В умовах

нестійкої економіки прогнози розвитку підприємств зазвичай обмежуються 3-5 роками, оскільки прогнозування в умовах нестійкості є ще більш складним і непередбачуваним.

Визначення інвестиційних цілей підприємства зазвичай спрямовано на кілька основних напрямків, таких як розширення капіталу, підвищення доходу, забезпечення ліквідності та збереження капіталу. Такі цілі інвестування можуть також включати контроль над підприємством-емітентом [54].

Формування напрямків інвестування та вибір джерел інвестиційних ресурсів є важливим етапом формування інвестиційної стратегії підприємства.

Цей процес передбачає врахування різних чинників, таких як загальна ситуація в економіці та кон'юнктура на ринку інвестицій, функціональне спрямування підприємства, його залежність від життєвого циклу та розмір. За умов нестабільної ринкової ситуації інвестори можуть віддавати перевагу інвестуванню в фінансові активи, зокрема в короткостроковий період. Різні типи підприємств можуть мати власні уподобання в напрямках інвестування.

інституційні інвестори частіше звертаються до фондового ринку, тоді як підприємства виробничої сфери вкладають у виробничі активи. Розмір підприємства також може визначати, які види активів в першу чергу привертають увагу для інвестування.

Конкретизація інвестиційних програм передбачає не лише наявність коштів для реалізації проекту, а й готовність підприємства до виконання проекту у визначені терміни. Інвестиційна програма узгоджує реалізацію окремих проектів та формування фінансових ресурсів, керуючи процесом згідно з цими факторами [25].

Оцінка інвестиційної стратегії здійснюється на основі критеріїв, які охоплюють кілька аспектів. Серед них можуть бути такі: узгодженість із загальною стратегією розвитку підприємства, включаючи цілі, етапи та строки реалізації; внутрішня збалансованість між цілями, напрямками та послідовністю інвестиційної політики; відповідність зовнішньому середовищу (розвиток країни, інвестиційний клімат); реалізованість з урахуванням наявних ресурсів

реалізації; відповідність зовнішньому середовищу (розвиток країни, інвестиційний клімат); реалізованість з урахуванням наявних ресурсів

реалізованість з урахуванням наявних ресурсів

(фінансових, кадрових, сировинних та технологічних); прийнятність рівня інвестиційних ризиків; фінансова, виробнича та соціальна результативність. Оцінка за такими критеріями спрямована на забезпечення ефективної та раціональної стратегії інвестування підприємства.

Підприємство, яке функціонує в певній галузі, може час від часу змінювати свою стратегію та напрямки діяльності. Такі зміни вимагають постійного врахування в загальній та інвестиційній стратегіях підприємства. Щоб успішно адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі, важливо не лише відстежувати ці зміни, а й вносити відповідні корективи в діяльність. Це

допомагає підприємству своєчасно враховувати зміни на всіх рівнях, а також адаптувати загальну та інвестиційну стратегії до нових умов [35].

Схема розробки інвестиційної стратегії, включає такі кроки: визначення загального періоду формування інвестиційної стратегії підприємства; вивчення впливу зовнішнього інвестиційного середовища та стану ринку; аналіз сильних і слабких сторін підприємства для визначення особливостей його інвестиційної діяльності; формулювання стратегічних цілей для інвестиційної діяльності; оцінка різних варіантів та вибір стратегічних напрямків та форм інвестиційної діяльності; постійне відслідковування найбільш суттєвих змін у внутрішньому та зовнішньому середовищах підприємства та коригування стратегії; визначення стратегічних напрямків для формування інвестиційних ресурсів з усіх можливих джерел; розробка інвестиційної політики за ключовими аспектами інвестиційної діяльності; створення системи організаційно-економічних заходів для втілення інвестиційної стратегії; оцінка ефективності розробленої інвестиційної стратегії.

Кілька факторів впливає на обрання стратегії інвестування підприємства. Одним з них є загальна стратегія розвитку, яка може включати: потребу у виживанні на ринку при збитковій діяльності, стабільність беззбитковості, значне розширення на ринку та планове збільшення прибутку до оптимального рівня. Інші важливі аспекти цієї стратегії включають диверсифікацію діяльності для оптимізації прибутку, збереження прибутку, платоспроможності та фінансової стабільності, а також відновлення форм і напрямків діяльності для

досягнення високих темпів прибутку [27].

Формування стратегічних цілей є комбінацією об'єктивних та суб'єктивних факторів, враховуючи власне позицію власника (інвестора) та одночасно потреби зовнішнього та внутрішнього середовища відносно інвестиційних рішень підприємства та його стратегічної позиції (див. Рис. 3). Інвестиційна стратегія, що є складовою стратегічного планування, включає у собі керування ризиками, програмні цілі для складання капітальних бюджетів, стратегічний аналіз та стратегічне управління.

Після проведення виваженого аналізу зовнішніх та внутрішніх факторів, розробляється стратегічний план, який складається з наступних етапів:

1. Визначення цілей.
2. Стратегія диверсифікації.
3. Стратегія експансії.
4. Стратегічний бюджет.
5. Фінансова стратегія.
6. Адміністративна стратегія.

Успішна антикризова інвестиційна політика значною мірою залежить від сьогоденних інвестиційних рішень на різних рівнях. Тому важливо, щоб стратегічні і тактичні рішення були взаємопов'язаними. Стратегічна модель розвитку визначає рівень інвестиційної активності на різних етапах життєвого циклу підприємства. Зв'язок між усіма стратегічними цілями підприємства формується через побудову "дерева цілей".

Прийняття стратегічних інвестиційних рішень – це процес розгляду можливих методів досягнення стратегічних інвестиційних цілей та вибору найбільш ефективних із них для практичної реалізації. Цей процес включає кілька етапів.

Сучасна інвестиційна політика суб'єкта господарювання складається з різноманітних та складних рішень, в яких підприємство виступає як ініціатор та отримує інвестиції. Процес пошуку та вибору інвестиційних концепцій у

практиці стикається зі значними труднощами, оскільки такі рішення зазвичай торкаються інтересів багатьох груп - громадян, юридичних осіб, громадських організацій тощо. Успіх інвестиційних рішень можливий лише при урахуванні і балансуванні інтересів всіх сторін, що стосуються цих рішень.

Прийняття будь-якого інвестиційного рішення пов'язане з певною невизначеністю у досягненні бажаного результату, що є ризиком. Складні завдання, які вирішуються під час реалізації інвестиційних рішень, включають в себе велику кількість ризиків як систематичних, так і несистематичних.

Врахування ризику в інвестиційному процесі передбачає оцінку рівня ризиків та розробку стратегій для їхнього зниження [34].

Основна особливість інвестиційних ризиків полягає в тому, що для визначення їх рівня зазвичай не має достатньої кількості спостережень для оцінки ймовірності настання певних подій [46].

У міжнародній практиці визначення загального ризику інвестиційного проєкту виконується двічі: спочатку при складанні проєкту та пізніше після завершення цілого циклу інвестиційного проєктування.

Бізнес-план виконує проміжну роль і має вирішити два ключові питання: перше, чи є обрана інвестиційна пропозиція настільки привабливою, щоб продовжувати детальний аналіз для оцінки її техніко-економічної та фінансової ефективності? І друге, чи містить обране інвестиційне рішення аспекти, які вирішально важливі для всього майбутнього проєкту, дослідженню яких необхідно приділити особливу увагу перед переходом до наступної стадії інвестиційного проєктування. В міжнародній практиці вимагається обов'язкова участь керівників фірми на цьому етапі проєктування.

В Україні фінансове оздоровлення неплатоспроможних підприємств може бути здійснене через кілька джерел, таких як: власний капітал, отриманий від поточної діяльності; банківські кредити; реалізація ліквідних цінних паперів для збільшення капіталу; продаж певних активів чи підрозділів; отримання пільгових кредитів або безкоштовного фінансування; залучення іноземного капіталу.

У ситуації кризи вибір можливих інвестиційних рішень для підприємства набуває особливої важливості. Важливо зробити правильний вибір, щоб зміцнити позиції компанії на ринку та врахувати фінансові можливості підприємства, а також можливості отримання фінансування.

Прийняття інвестиційних рішень базується на декількох основних правилах: розгляд проблеми інвестування; аналіз природи інвестицій; оцінка майбутніх витрат і доходів; розгляд додаткових грошових потоків, урахування необоротних витрат; застосування дисконтування майбутніх грошових потоків.

1. Оцінка можливих інвестиційних рішень для підприємства є ключовою у період кризи. Розгляд проблеми інвестування включає оцінку різних альтернатив: варіанти, включаючи невтручання, вихід з бізнесу, розширення діяльності, інновації або пошук нового бізнесу.

2. Розуміння природи інвестицій передбачає їх класифікацію, яка може враховувати декілька аспектів: вплив інших можливих інвестицій на доходи проекту, за галузями, за ступенем обов'язковості, а також за строками окупності і життєвим циклом.

3. Прогнозування майбутніх витрат і доходів у кризових умовах пов'язано з розрахунками номінальних і реальних грошових потоків, банківськими відсотками та інфляційними факторами.

4. Безповоротні витрати виникають через невизначеність прийняття інвестиційних рішень, які є неповерненними і відображають минулі витрати, не піддаються відшкодуванню ні у теперішньому, ні в майбутньому.

5. Дисконтування майбутніх грошових потоків важливо для оцінки інвестиційних рішень, але варто користуватися цим підходом обережно, особливо під час кризи в економіці.

З метою подальшого дослідження варто розглянути методи та підходи до розробки та вдосконалення інвестиційної стратегії підприємства.

1.3 Методи та підходи до розробки і вдосконалення інвестиційної стратегії

Прийняття стратегічних і тактичних інвестиційних рішень вимагає застосування різноманітних методів для оцінки їх ефективності. Світова практика показує, що кожен метод оцінки інвестицій дає відмінні результати щодо ранжування інвестиційних пропозицій.

Управлінці орієнтуються на такі показники для визначення ефективності, як рентабельність на основі вартості активів, аналіз різних видів рентабельності та ефективності використання ресурсів.

Банкіри зосереджують увагу на оцінці ліквідності фірми, співвідношенні між різними видами капіталу та ризику, а також вартості зобов'язань у порівнянні з активами підприємства [37].

Основні методи і критерії оцінки ефективності інвестиційної діяльності використані в інвестиційному аналізі та представлені в табл. 1.2 [19].

Таблиця 1.2

Зміст методів оцінки інвестиційних проєктів страхової компанії

Метод оцінки інвестиційного проєкту	Зміст методу
Методи оцінки в умовах визначеності	
Метод чистої приведеної вартості (NPV)	Дисконтування грошових потоків за ставкою, що відбиває очікуваний рівень позичкового відсотка на фінансовому ринку
Метод визначення строку окупності інвестицій (PP)	Визначення тривалості періоду, протягом якого сума чистих доходів, дисконтованих на момент завершення інвестицій, дорівнює сумі інвестицій.
Метод оцінки внутрішньої норми прибутковості інвестицій (IRR)	Визначення ставки дисконтування, за якої чиста приведена вартість дорівнює нулю.
Метод оцінки індексу рентабельності (PI) і коефіцієнта ефективності інвестицій (ARR)	Оцінка відношення дисконтованого чистого доходу до стартових інвестицій (PI), оцінка відношення середньорічного прибутку до середнього значення інвестицій (ARR).
Методи оцінки в умовах невизначеності	
Метод кращого стану	Модифікація методу чистої поточної вартості для умов невизначеності. Застосовується ставка дисконтування з урахуванням виправлення на ризик
Модель оцінки капітальних активів (CAPM). Теорія цін акцій	Оцінка прибутковості портфеля цінних паперів загалом. Мінусом є те, що модель розрахована на один інвестиційний період, немає припущень щодо ризику і прибутковості з часом.

Арбітражна теорія оцінки	Не припускає оцінки ефективності інвестиційного портфеля в термінах середньої прибутковості, стандартного відхилення, а також допускає, що на прибутковість активів може впливати не лише ринковий ризик, а й приріст промислового виробництва, несподівана інфляція тощо).
Метод порівняння прибутковості проекту із середньозваженою вартістю капіталу фірми (WACC)	Проект приймається до виконання, якщо очікувана прибутковість більше дорівнює вартості капіталу фірми. Недолік полягає у тому, що він не враховує розходжень у рівнях ризику різних проектів.
Концепція стратегічної чистої поточної вартості	Грошові потоки представляються у вигляді лінійної функції ставки прибутковості за ліквідними активами.

Джерело: складено автором на основі [11, 50]

Згідно з даними таблиці, найбільш ефективними методами, які не мають виражених негативних аспектів, є методи, що використовуються в умовах визначеності, а також концепція стратегічної чистої поточної вартості. Однак

важливо враховувати, що оцінка економічної ефективності інвестиційного процесу є критичним етапом перед введенням у життя будь-яких інвестиційних рішень. Цей процес включає в себе розрахунок та оцінку прямих і непрямих показників, і вимагає відповідального підходу та уважного аналізу [9].

Інвесторам основними показниками є рентабельність власного капіталу, прибуток на акцію, коефіцієнт виплати дивідендів та інші показники, що відображають фінансове становище компанії. Оцінка вартості підприємства є важливою для створення ефективної системи управління у кризових умовах, яка включає аналіз фінансового стану та оцінку вартості підприємства [39].

Оцінка майна та підприємства в цілому є складною складовою загальної системи формування цін, спрямованою на узгодження інтересів як поточних, так і майбутніх власників товарів. Вона включає оцінки вартості у користуванні та вартості в обміні.

Вартість у користуванні відображає особисті уявлення власника про можливість й подальше використання підприємства. Це суб'єктивна оцінка. У свою чергу, вартість в обміні визначається шляхом уявлення про можливий продаж підприємства на вільному, конкурентному ринку, де рівновагу встановлюють фактори попиту та пропозиції. Ця оцінка включає ринкову,

інвестиційну та ліквідаційну вартості [47].

Оцінка вартості підприємства або його складових базується на різноманітних економічних принципах, таких як співвідношення попиту та пропозиції, конкуренція, зовнішнє середовище, зміни вартості, ефективне використання ресурсів, збалансованість, внесок, відповідність та очікування.

Оцінка вартості підприємства та його елементів зазвичай виконується за допомогою різних підходів: витрат, порівняльного аналізу (порівняння), та дохідного методу. Залежно від мети оцінки, вона може спрямовуватися на матеріальні, фінансові, нематеріальні активи або підприємство в цілому [26].

При оцінці загальної вартості підприємства, оцінювачі мають розглядати його як один майновий і виробничий комплекс. Для цього використовують методи, такі як чиста вартість активів, порівняння на ринку, та дохідний підхід.

Розвиток бізнесу припускає не лише внутрішні зміни, які стосуються розвитку виробничого потенціалу, модернізації, диверсифікації та інших аспектів, не пов'язаних з організаційно-правовою формою підприємства. Зовнішній розвиток стосується організаційно-правової форми підприємства і, як правило, включає в себе реорганізацію його структури [9].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ
КОМПАНІЇ "КВОРУМ"

2.1 Основні відомості про компанію

Об'єктом дослідження виступає страхова компанія «КВОРУМ», яка здійснює добровільне страхування вантажів та багажу. Основні відомості про компанію представлено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Основні відомості про компанію – ТДВ "СК "КВОРУМ"

Повне найменування	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВА КОМПАНІЯ КВОРУМ
Скорочена названа компанії на українській мові	ТДВ "СК "КВОРУМ"
Місцезнаходження	вулиця Лютеранська 3, буд. 3, м. Київ, 01001
Ідентифікаційний код юридичної особи	38730427
Організаційно-правова форма	Товариство з додатковою відповідальністю
Форма власності	Недержавна власність
Вид економічної діяльності	65.12 Інші види страхування, крім страхування життя 66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів

Джерело: систематизовано автором на основі матеріалів [29]

ТДВ «СК «КВОРУМ» працює на ринку страхування з 2020 року, є членом Асоціації страхового бізнесу.

Спільної діяльності ТДВ «СК «КВОРУМ» не проводить. Пропозиції щодо реорганізації компанії ТДВ «СК «КВОРУМ» не надходили.

Фінансовою політикою ТДВ «СК «КВОРУМ» є фінансування діяльності, яке проводиться за рахунок власних обігових коштів. Укладені

договори виконуються відповідно до умов договору страхової компанії «КВОРУМ».

Пріоритетним видом страхування для ТДВ «СК «КВОРУМ» є добровільне страхування вантажів та багажу. За результатами 9 місяців 2021 року за об'ємом страхових платежів щодо страхування вантажів та багажу ТДВ «СК «КВОРУМ» посіла 4 місце серед страхових компаній України.

Під час транспортування і до отримання клієнтом вантажів протягом 45 днів ТДВ «СК «КВОРУМ» гарантує надійний страховий захист майнових інтересів клієнтів вантажовласників. Компанія забезпечує страховий захист при перевезенні вантажу будь-яким видом транспорту як територією України так і територією інших країн світу.

ТДВ «СК «КВОРУМ» застосовує індивідуальний підхід до страхового захисту клієнтів, тому при настанні страхової події своєчасно і якісно вирішує питання врегулювання збитків. Виплата страхового відшкодування відбувається після надання клієнтом документів для встановлення обґрунтованості та законності вимоги клієнта на одержання страхового відшкодування та з'ясування ТДВ «СК «КВОРУМ» об'єктивних причин та обставин настання страхової події, визначення дійсного розміру збитків згідно з умовами страхування.

За час роботи набула значного досвіду, зайнявши стійкі позиції серед найбільш динамічних компаній на ринку страхування

Виходячи з аналізу результатів роботи Компанії у 2020 році, Рейтингове Агентство «Стандарт-Рейтинг» підтвердило рейтинг фінансової стійкості страховика на рівні uaAA, що свідчить про високий рівень фінансової стабільності та можливості Компанії виконувати взяті на себе зобов'язання, в тому числі зобов'язання за страховими відшкодуваннями.

Пріоритетним видом страхування є добровільне страхування вантажів та багажу

За результатами роботи з цього виду страхування Компанія :

- 1) в 2017 році увійшла в ТОП-20 - 11 місце;
- 2) в 2018 році ТОП-10 - 9 місце;
- 3) в 2019 році ТОП -10 - 8 місце;
- 4) в 2020 році ТОП -10 - 8 місце;
- 5) в 2021 році ТОП -10 - 5 місце.

Протягом періоду з 2018 по 2020 роки Страхова компанія "КВОРУМ" активно розширювала свою мережу страхових агентів у важливих для неї регіонах України. Це охоплює як юридичних осіб, так і підприємців, що сприяє наявності широкого представництва Компанії в усій країні. За цей час було налічено понад 50 страхових агентів, що свідчить про впевнений і стійкий розвиток компанії на ринку.

Сприяючи індивідуальному підходу до страхового захисту, "КВОРУМ" надає клієнтам можливість вибору оптимального пакету послуг. Це враховує унікальні потреби кожного клієнта та його конкретні обставини, гарантуючи таким чином високий рівень задоволення від отриманих страхових послуг.

Однією з ключових переваг "КВОРУМ" є оптимальна вартість страхування. Компанія пропонує конкурентоспроможні та зрозумілі ціни, що робить її послуги доступними для різних категорій клієнтів. Це сприяє популяризації і високому попиту на страхові продукти Компанії серед широкого кола споживачів.

Висока якість обслуговування – це ще одна визначальна риса "КВОРУМ". Компанія приділяє особливу увагу забезпеченню ефективного та доброзичливого обслуговування клієнтів, надаючи їм відчуття надійності та підтримки на кожному етапі взаємодії.

Остаточним елементом успіху "КВОРУМ" є гарантія повного та швидкого виконання зобов'язань перед клієнтами. Компанія прагне забезпечити своїм клієнтам чітку та відповідальну виконавчу діяльність, що сприяє підтримці довіри та позитивного відношення до "КВОРУМ" як

надійного партнера в сфері страхування.

Страхова компанія "КВОРУМ" визначила для себе чітку стратегію розвитку, яку послідовно дотримується, сприяючи постійному зміцненню своїх позицій на ринку страхових послуг. Однією з ключових особливостей цієї

стратегії є широкий спектр страхового захисту, що включає різноманітні напрямки.

"КВОРУМ" пропонує комплексне страхування для різних видів транспорту, надаючи надійний захист власникам транспортних засобів в разі непередбачених ситуацій.

Компанія враховує потреби клієнтів у забезпеченні фінансового захисту в разі нещасних випадків та медичних витрат, надаючи ефективні та доступні рішення.

"КВОРУМ" забезпечує страховий захист для майна як юридичних, так і фізичних осіб, враховуючи різноманітні ризики та потреби своїх клієнтів.

Компанія пропонує послуги зі страхування вантажів та багажу, забезпечуючи захист від потенційних втрат чи пошкоджень під час транспортування.

"КВОРУМ" розуміє важливість захисту від фінансових ризиків і пропонує відповідні страхові рішення для клієнтів, що здійснюють різноманітні фінансові операції.

Компанія постійно працює над покращенням якості та розширенням асортименту страхових послуг, прагнучи зробити їх максимально доступними для широкого кола клієнтів. Задача "КВОРУМ" залишається незмінною – надавати надійний та компетентний захист для задоволення потреб своїх клієнтів. Найкраще про успіхи Компанії говорять статистичні дані і цифри:

НУБІП УКРАЇНИ

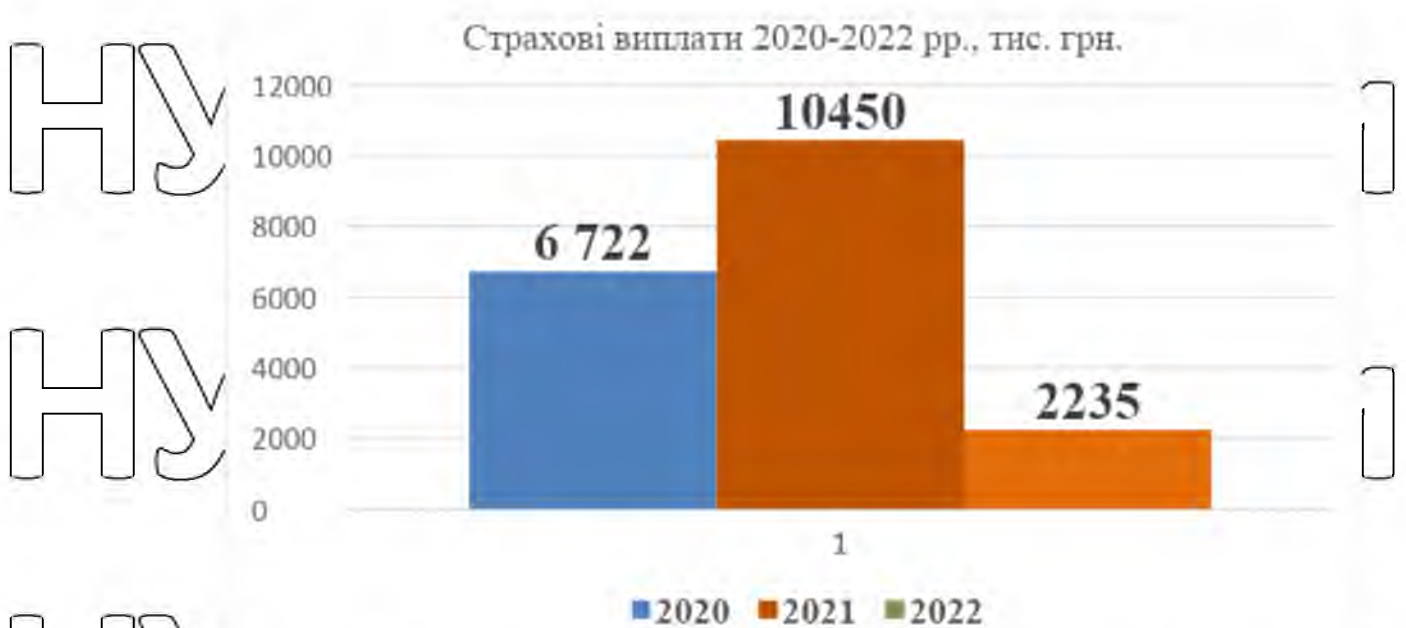

Рис.2.1 Страхові виплати 2020-2022 рр.

Джерело: систематизовано автором на основі [29]

Для компанії ТДВ “СК “КВОРУМ” характерна лінійно-функціональна організаційна структура в розрізі відділів – маркетингу, фінансів та персоналу, де формується ієрархія служб, а результати роботи оцінюються відповідними показниками. Організаційна структура управління ТДВ “СК “КВОРУМ” представлена на рис. 2.1.

На виконання ст.12 Закону України «Про захист прав споживачів» Компанія автоматизувала ознайомлення з умовами договору страхування до початку надання послуг страхування.

Для ознайомлення з умовами страхування на веб-сайті Компанії створений особистий кабінет клієнта. Зареєструвавшись в особистому кабінеті, клієнт отримує можливість ознайомитись з персоналізованою інформацією щодо договору страхування.

Реєстрація в особистому кабінеті дозволяє приєднати клієнта до «Програми лояльності», а у разі настання страхової події оперативно вирішувати питання врегулювання збитків та запропонувати в подальшому індивідуальні умови щодо страхування.

Для компанії ТДВ “СК “КВОРУМ” характерна лінійно-функціональна

організаційна структура в розрізі відділів – маркетингу, фінансів та персоналу, де формується ієрархія служб, а результати роботи оцінюються відповідними показниками. Організаційна структура управління ТДВ «СК «КВОРУМ» представлена на рис. 2.2.

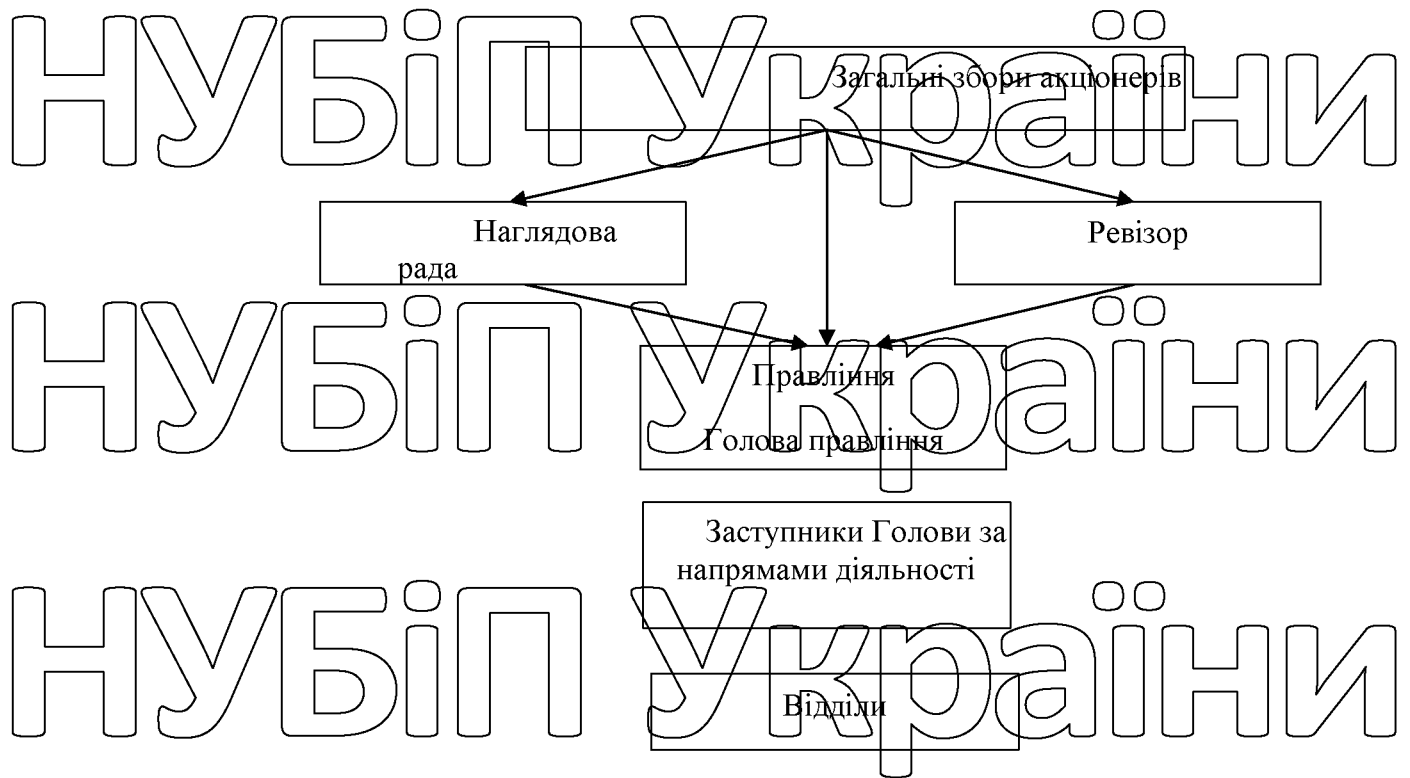

Рис. 2.2. Укрупнена структура управління ТДВ «СК «КВОРУМ»

Джерело: побудовано автором на основі даних компанії

Встановлено, що основним завданням компанії є забезпечити застрахованим особам доступ до якісних медичних послуг та побудувати систему страхування, в центрі якого знаходиться людина та його сім'я.

На умовах Агентських договорів «СК КВОРУМ» співпрацює з провідними компаніями страхового ринку України та пропонує актуальні на сьогодні страхові продукти:

- 1) Добровільне особисте страхування фізичних осіб «COVID-19 STOP»;
- 2) Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВВНТЗ);

3) Міжнародне обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (Зелена картка»);

4) Добровільне страхування подорожуючих за кордоном;

Комплексні програми дорожнього асистансу.

2.2 Аналіз фінансового стану компанії

Фінансовий стан страхової компанії - це складне поняття, що виникає з взаємодії різних елементів її фінансових відносин. Це визначається рядом господарських факторів і відображається показниками, що вказують на наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів. Фінансовий стан визначає спроможність компанії фінансувати свою діяльність. Оптимізація цього стану є важливою умовою успішного розвитку, тоді як його погіршення може свідчити про можливу загрозу банкрутства.

ТДВ "СК "КВОРУМ" працює на страховому ринку України з 2016 року і здобула репутацію надійного партнера. Компанія має ліцензії Нацкомфінпослуг на 22 види страхування, включаючи 13 видів добровільного та 9 видів обов'язкового страхування.

Проаналізуємо динаміку основних фінансових показників фінансово-господарської діяльності ТДВ "СК "КВОРУМ" за 2017-2021 рр. (див. табл. 2.2).

На підставі інформації, представленої в табл. 1, можна визначити, що ТДВ "СК "КВОРУМ" фактично значно збільшує основні фінансові показники, виявляючи вражаючу рентабельність. Упродовж 2017-2020 рр. статутний фонд залишався на рівні 25 000 тис. грн, але в 2021 р. зрос на 50% до 50 000 тис. грн. Наявність сплаченого статутного фонду служить важливим показником фінансової стійкості згідно із законодавством про страхування.

Управління капіталом має на меті забезпечення адекватного рівня капіталу. Оцінка власного капіталу важлива для визначення фінансового стану, оскільки власний капітал визначає платоспроможність та утворення страхових резервів.

НУБІП України

Таблиця 2.2

Основні фінансові показники діяльності ТДВ «СК «КВОРУМ» за 2017-2021 рр. (тис. грн.)

Показники	2017	2018	2019	2020	2021
Статутний фонд	25 000,0	25 000,0	25 000,0	25 000,0	50 000,0
Власний капітал	42 936,6	55 291,0	52 904,0	76 938,0	81 250,0
Страхові резерви	30 859,0	20 542,0	27 663,9	73 650,0	62 309,0
Страхові платежі	72 151,6	46 966,0	41 683,6	124 550,0	122 183,5
Активи	71 871,0	71 015,0	75 948,0	152 173,0	145 553,00
Виплати	5 496,8	8 203,0	5 586,8	19 273,3	66 004,0
Кількість договорів страхування, шт.	42 649	31 826	47 245	181 735	172 694

Джерело: Побудовано автором за даними ТДВ «СК «КВОРУМ»

У 2021 р. власний капітал ТДВ «СК «КВОРУМ» становив 81 250 тис. грн, що на 5,6% перевищує 2020 р. Обсяг власного капіталу перевищує статутний фонд у 1,6 рази, що дозволяє здійснювати виплати дивідендів та здійснювати реінвестиції.

За даними, поданими у табл. 2.2, видно, що навіть при сучасних економічних умовах компанія активно розширює свою діяльність, збільшуючи кількість укладених договорів та обсяг виплат страхових відшкодувань. Спостерігається вражаючий приріст кількості страхових договорів з 47 245 у 2019 р. до 181 735 у 2020 р., що становить практично чотирикратне збільшення. У 2021 р. кількість договорів зменшилася на 9041, або 4,9%, у порівнянні з 2020 р.

Аналогічну ситуацію спостерігаємо за іншими показниками. Суттєво збільшувались страхові виплати, кількість договорів, активи та страхові резерви саме у 2020 р., що наочно представлено на рис. 2.3.

НУБІП України

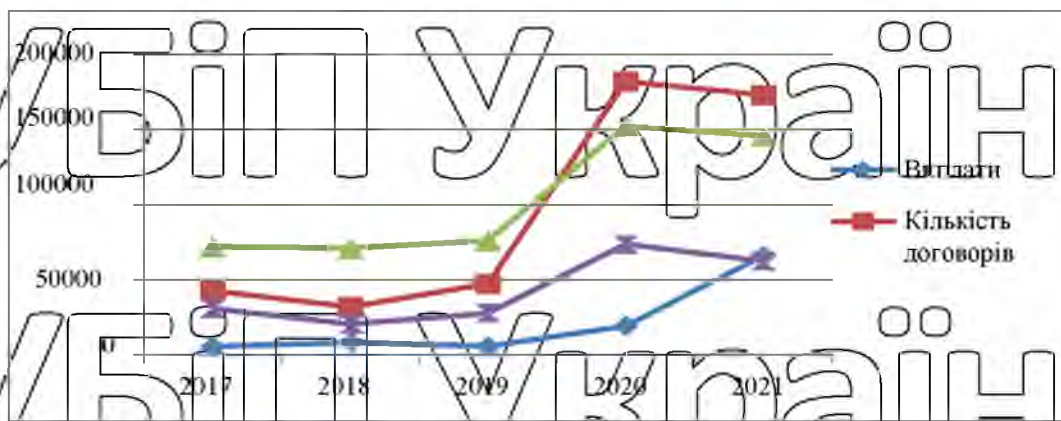

Рис.2.3. Динаміка основних фінансових показників діяльності ТДВ “СК “КВОРУМ” протягом 2017-2021 рр., тис. грн.

Джерело: Побудовано автором за даними ТДВ «СК «КВОРУМ»

У 2021 році ТДВ “СК “КВОРУМ” виплатила клієнтам суму в 66 004 тис. грн, що в 3,5 рази перевищує показник виплат за 2020 рік. За рівнем виплат, який становить 54,02% у 2021 р., компанія посідає 5 місце в рейтингу страхових компаній України, що є значним покращенням порівняно із 2020 роком, коли цей показник становив лише 15,47%. Зростання виплат страхових відшкодувань є важливим показником якісного рівня страхового захисту та стабільності компанії, впливаючи на довіру споживачів до її продуктів.

Крім того, важливо відзначити, що ТДВ “СК “КВОРУМ” входить до складу Фінансової групи, що забезпечує компанії достатню фінансову стійкість для виконання своїх зобов'язань перед страхувальниками і партнерами.

За фінансовою звітністю виявлено, що перевищення фактичного запасу платоспроможності ТДВ “СК “КВОРУМ” над розрахунковим нормативним становить 59 425,7 тис. грн (81 236 тис. грн - 21 810,3 тис. грн), що відповідає 2,72-кратному перевищенню фактичного запасу. У 2021 році фактичний запас платоспроможності (нетто-активів) свідчить про високий рівень власної платоспроможності ТДВ “СК “КВОРУМ” відповідно до вимог законодавства про страхування.

Аналізуючи основні показники фінансово-господарської діяльності компанії, можна визначити, що ТДВ “СК “КВОРУМ” станом на 31 грудня 2021

року виявляє позитивний напрямок розвитку.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України ухвалила «Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків» від 17 березня 2005 року, № 3755. Ці рекомендації спрямовані на своєчасне виявлення ризиків у фінансовій діяльності страхових компаній. Аналіз показників ТДВ «СК «КВОРУМ» проводився за тестами раннього попередження, відповідно до методики Держфінпослуг. Ці тести є системою порівняння фактичних фінансових показників з визначеними Держфінпослуг, з метою узагальнення та оцінки ризиків діяльності страховиків. Згідно з Рекомендаціями проводиться аналіз капіталу, активів, перестраховування, страхових резервів, доходності та ліквідності, і надається відповідна оцінка. Дані, які використовуються при розрахунку показників тестів раннього попередження, їх зміст та порядок розрахунку наведені в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Тести раннього попередження ТДВ «СК «КВОРУМ»

№ з/п	Показник	Метод розрахунку	Розраховане значення показника	Оціночна шкала	Коефіцієнт	Фактична оцінка
1.	Показник дебіторської заборгованості	$ПДЗ = 100 \% \times$ (Дебіторська заборгованість) / (Капітал)	34,10	1. $0 \leq ПДЗ < 50$ 2. $50 \leq ПДЗ < 75$ 3. $75 \leq ПДЗ < 100$ 4. $100 \leq ПДЗ$	0,04	0,04
2.	Показник ліквідності активів	$ПЛА = 100 \% \times$ (Високоліквідні активи) / (Зобов'язання)	28,13	1. $95 \leq ПЛА$ 2. $80 \leq ПЛА < 95$ 3. $65 \leq ПЛА < 80$ 4. $ПЛА < 65$	0,10	0,4
3.	Показник ризику страхування	$ПРС = 100 \% \times$ (Сума чистих премій за всіма полісами) / (Капітал)	147,91	1. $ПРС \leq 100$ 2. $100 < ПРС \leq 200$ 3. $200 < ПРС \leq 300$ 4. $300 < ПРС$	0,06	0,24
4.	Зворотний показник платоспроможності	$ЗПП = 100 \times$ (Загальна сума зобов'язань) / (Капітал)	78,82	1. $0 < ЗПП \leq 20$ 2. $20 < ЗПП \leq 50$ 3. $50 < ЗПП \leq 75$ 4. $75 < ЗПП, ЗПП < 0$	0,18	0,72

5. Показник доходності	$ПД = 100 \times (\text{Чистий прибуток}) / (\text{Капітал})$	10,70	1. $50 < ПД$ 2. $25 < ПД \leq 50$ 3. $0 < ПД \leq 25$ 4. $ПД < 0$	0,06	0,18
6. Показник обсягів страхування (андеррайтингу)	$ПА = 100 \times (\text{Виплати і витрати}) / (\text{Сума чистих зароблених премій})$	225,99	1. $ПА \leq 50$ 2. $50 < ПА \leq 100$ 3. $100 < ПА \leq 110$ 4. $110 < ПА$	0,06	0,24
7. Показник змін у капіталі	$ПЗК = 100 \times (\text{Капітал}(t) / (\text{Капітал}(t-1) - 1))$	105,97	1. $10 < ПЗК$ 2. $5 < ПЗК \leq 10$ 3. $0 < ПЗК \leq 5$ 4. $ПЗК \leq 0$	0,06	0,06
8. Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами	$ПЗЧП = 100 \times ((\text{Сума чистих премій}(t)) / (\text{Сума чистих премій}(t-1) - 1))$	100,65	1. $40 \leq ПЗЧП$ 2. $33 \leq ПЗЧП < 40$ 3. $10 \leq ПЗЧП < 33$ 4. $ПЗЧП < 10$	0,06	0,06
9. Показник незалежності від перестраховання	$ПНП = 100 \times (\text{Чиста сума премій по всіх полісах}) / (\text{Валова сума премій по всіх полісах})$	98,34	1. $80 \leq ПНП$ 2. $65 \leq ПНП < 80$ 3. $50 \leq ПНП < 65$ 4. $ПНП < 50$	0,18	0,72
10. Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу	$ПВРК = 100 \% \times (\text{Чисті страхові резерви}) / (\text{Капітал})$	76,70	1. $0 < ПВРК \leq 50$ 2. $50 < ПВРК \leq 75$ 3. $75 < ПВРК \leq 100$ 4. $100 < ПВРК, ПВРК \leq 0$	0,16	0,48
11. Показник доходності інвестицій	$ПДІ = 100 \% \times (\text{Прибуток від фінансової діяльності}) / (\text{Середній обсяг фінансових інвестицій протягом року})$	0,26	1. $10 < ПДІ$ 2. $5 < ПДІ < 10$ 3. $0 < ПДІ < 5$ 4. $ПДІ < 0$	0,04	0,12
Загальна оцінка	$0,04 + 0,4 + 0,24 + 0,72 + 0,18 + 0,24 + 0,06 + 0,06 + 0,72 + 0,48 + 0,12 = 3,26$				

Джерело: розраховано автором на основі даних компанії

В табл. 2.3 представлені дані щодо фактичної та загальної оцінки ТДВ “СК “КВОРУМ”. Результати тестів раннього попередження для компанії є відносно негативними, оцінка “3” (гранична) свідчить про те, що фінансовий стан викликає певні побоювання, фінансові показники знаходяться нижче середнього рівня.

Щодо використання інформаційних технологій, однією з основних переваг для страхової компанії є зручність та економія часу. Рекомендацією є впровадження чат-боту на сайті для надання консультацій клієнтам та проведення опитувань. Це сприятиме оперативному вирішенню питань онлайн [50].

Додатковим сучасним інноваційним рішенням може бути створення мобільного додатку, де кожен клієнт отримає особистий кабінет для відстеження історії страхування, ознайомлення з новинами та акціями компанії, а також отримуватиме нагадування про закінчення строку страхового полісу на своєму телефоні.

Важливо слідкувати за тенденціями на страховому ринку, адаптувати продукти до потреб клієнтів і надавати нові властивості існуючим продуктам. Наприклад, для ТДВ “СК “КВОРУМ” важливим напрямком розвитку є використання страхових продуктів для вантажів і багажу, добровільного страхування техніки та фінансових ризиків.

Хоча страхова компанія може мати конкурентні тарифи, удосконалення умов та активний пошук клієнтів потребують більше уваги. Таким чином, одним із важливих завдань є розробка сучасних методологій для визначення фінансової стійкості, надійності та платоспроможності страхової компанії, а також впровадження нововведень, що відповідають останнім технологічним тенденціям.

2.3. Оцінка поточної інвестиційної стратегії компанії

Ефективність інвестицій у ТДВ “СК “КВОРУМ” формується під час вибору варіантів інвестування, з обмеженим впливом керівництва після впровадження. Якщо інвестиційний проект, розроблений за допомогою методів проектного аналізу, має прийнятний термін окупності та ризики, то під час реалізації залишається лише втілити заплановані заходи.

Стратегічне управління ефективністю інвестицій відбувається при оцінці та виборі найбільш доцільних інвестиційних рішень за врахуванням

відповідних умов. Оскільки процес стратегічного та поточного планування є безперервним, взаємопов'язаним і узгодженим, ТДВ "СК "КВОРУМ" повинно обґрунтувати та обрати інвестиційні проекти, варіанти та рішення для реалізації в їх ієрархічній послідовності - визначаючи спочатку найефективніші стратегічні цілі, потім орієнтації та важелі інвестиційної політики, а потім інвестиційну політику - конкретні інвестиційні плани, проекти та рішення [50].

У ієрархії системи основних складових стратегічного вибору ТДВ "СК "КВОРУМ" інвестиційна стратегія розташовується на певному рівні, взаємодіючи з місцем підприємства, загальними стратегічними завданнями його розвитку та іншими функціональними стратегіями, такими як операційна, фінансова та інноваційна. Інвестиційна політика, виступаючи як частина інвестиційної стратегії, дозволяє ТДВ "СК "КВОРУМ" збалансувати цілі та напрями інвестування з основними механізмами їх реалізації, а також програмами та поточними планами. Отже, вибір тих компонентів стратегії у ТДВ "СК "КВОРУМ" повинен базуватися на критеріях ефективності інвестування.

Створення ефективної інвестиційної стратегії та політики для ТДВ "СК "КВОРУМ" як суб'єкта господарювання передбачає використання стратегічного управління, аналізу проектів і відбору на основі критеріїв для прийняття ефективних інвестиційних рішень. Головна мета - розглядати ТДВ "СК "КВОРУМ" як відкриту соціально-економічну систему, здатну до самоорганізації та розвитку на основі ефективних інвестицій. Узгодження інвестиційної політики з операційною стратегією та потребами споживачів, активний пошук ефективних рішень, поєднання різних видів управління інвестиціями, мінімізація ризиків, постійне вдосконалення навичок у стратегічному управлінні та аналізі проектів - все це є ключовими принципами стратегії управління інвестиціями для підприємства. При розробці інвестиційної стратегії та політики ТДВ "СК "КВОРУМ" враховувала ефективні стратегічні цілі інвестування на довгостроковий

період, визначала обсяг інвестиційних потреб та доходів, оцінювала рентабельність інвестиційних проектів та обирати оптимальні джерела фінансування.

При розробці інвестиційної стратегії ТДВ “СК “КВОРУМ” провела SWOT-аналіз для виявлення переваг та недоліків власної діяльності.

Результати аналізу визначили стратегічні інвестиційні цілі компанії і прийняття інвестиційних рішень, здійснених на основі SWOT-аналізу, стало ключовим етапом управління ефективністю інвестицій. Кожна стратегічна

інвестиційна мета ТДВ “СК “КВОРУМ” повинна оцінюватися в контексті

співвідношення чистого ефекту та інвестиційних витрат. Ефективність інвестицій визначається порівнянням загальних вигід і загальних витрат всіх обраних для реалізації інвестиційних цілей.

Найвищий рівень обґрунтування вибору цілей інвестування

досягається через аналіз проекту, в ході якого встановлюється термін

окупності інвестицій. У випадку відсутності розроблених інвестиційних проектів рекомендується провести попередній аналіз проекту, базуючись на загальних даних щодо цін і витрат на придбання сільгосптехніки,

будівництва, створення багаторічних насаджень, формування основного

стада, робочих машин і т.д. Методологія передпроектного аналізу схожа на

методологію інвестиційного планування, відмінність полягає у використанні загальних та менш деталізованих результатів для розрахунків грошових

потоків, фінансових коефіцієнтів та термінів окупності для кожної інвестиційної мети.

При визначенні інвестиційних потреб ТДВ “СК “КВОРУМ” з стратегічної перспективи слід враховувати різноманітні витрати, такі як

придбання основних засобів без ПДВ, за винятком випадків, коли воно вже включено в ціну; оплата відсотків за кредит; транспортування вантажів

залученими перевізниками; сплата мит і податків; збільшення заробітної

плати; комісії постачальникам та іноземним бізнес-організаціям; оплата послуг товарних бірж, включаючи брокерські; послуги сторонніх

організації з доставки, навантаження, розвантаження та зберігання цінностей під час транспортування; відрядження для прямого придбання матеріальних цінностей; закупівля сировини та її доставка в господарство; інші капітальні витрати.

Для оцінки результативності виробничих інвестицій часто використовують такі показники, як чистий приведений дохід (NPV), внутрішня норма прибутковості, рентабельність інвестицій та термін окупності капітальних вкладень. Давайте розглянемо розрахунок чистого приведенного доходу для ТДВ "СК "КВОРУМ" за період з 2019 по 2021 роки.

Припустимо, що ставка дисконтування складає 10%, норма прибутковості - 11%, а чистий потік платежів дорівнює 0 грн.

Згідно з обчисленнями, чистий приведений дохід (NPV) становить 0.

Отже, проєкт не призводить ані до прибутку, ані до збитків. Це свідчить про те, що в даний момент інвестування в цей проєкт не є економічно вигідним.

Далі, використовуючи формулу (1.2), проведемо розрахунок внутрішньої норми прибутковості (IRR) для ТДВ "СК "КВОРУМ" за період з 2017 по 2019 роки при ставці дисконтування 10%, нормі прибутковості 11% та чистому потоці платежів, що дорівнює 0 грн. Згідно розрахунків, внутрішня

норма прибутковості (IRR) = 0.

Це пояснюється тим, що внутрішня норма прибутковості (IRR) є відносним показником, і її значення залежить від абсолютного показника

чистого приведенного доходу (NPV). Далі, використовуючи формулу, проведемо розрахунок показника рентабельності інвестицій (PI) для інвестиційного проєкту ТДВ "СК "КВОРУМ" за період з 2019 по 2021 роки при ставці дисконтування 10%, нормі прибутковості 11% та чистому потоці платежів, що дорівнює 0 грн.

Розраховано, що показник рентабельності інвестицій (PI) дорівнює 1.

Це пояснюється тим, що індекс прибутковості (PI) є відносним показником і залежить від абсолютного значення чистого приведенного доходу (NPV). У випадку ТДВ «СК «КВОРУМ», де NPV дорівнює 0, PI також стає 1. Це

свідчить про те, що наведені доходи рівні наведеним інвестиційним витратам, а чистий наведений дохід дорівнює нулю.

Отже, розглянуті показники ефективності інвестиційного процесу взаємопов'язані між собою, оскільки всі вони ґрунтуються на дисконтуванні потоку платежів. Внаслідок розходжень в оцінках інвестиційного процесу,

які можуть виникати при використанні різних показників ефективності, виникає питання про перевагу тих чи інших вимірників ефективності. Інші показники ефективності інвестицій використовуються значно рідше.

При цьому, згідно розрахунків, ТДВ "СК "КВОРУМ" за останні 3 роки

показник чистого приведеного доходу (NPV) та внутрішня норма прибутковості (IRR) дорівнюють нулю. А, отже, проєкт не є прибутковим, але при цьому й не збитковий. Це означає, що вкладення в нього економічно

не є доцільними на даний момент. Проте, в майбутньому періоді є ймовірність на його прибутковість при правильній інвестиційній стратегії страхової компанії та при її дотриманні.

У результаті розрахунків за останні три роки ТДВ "СК "КВОРУМ" показав, що як показник чистого приведеного доходу (NPV), так і внутрішня норма

прибутковості (IRR) дорівнюють нулю. Це свідчить про те, що проєкт не

приносить прибутку в даний період, але водночас і не збитковий. Отже, наразі

вкладення в цей проєкт може виявитися економічно неефективним. Проте,

існує ймовірність досягнення прибутковості у майбутньому за умови

правильної інвестиційної стратегії страхової компанії та її відповідності цій стратегії.

РОЗДІЛ 3 ПРОПОЗИЦІЇ ПО УДОСКОНАЛЕННЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ "КВОРУМ"

3.1 Напрями удосконалення інвестиційної стратегії компанії

Вітчизняна та міжнародна практика свідчать про те, що використання зарубіжного капіталу для відновлення ключових галузей економіки після фінансової кризи є важливою умовою виходу з економічних труднощів. Це сприяє структурним змінам в національному господарстві, підвищенню якісних показників господарської діяльності на всіх рівнях, а також сприяє відновленню інвестиційної активності та модернізації економіки. Цей підхід також сприяє поліпшенню позицій України на міжнародній арені [16].

Залучення іноземного капіталу визнається одним з найефективніших механізмів для реалізації інвестиційних проектів на українських підприємствах.

Незважаючи на це, обсяги іноземних інвестицій, що надходять до української економіки, залишаються недостатніми. Значна частина цих інвестицій спрямована на фінансовий сектор та портфельні інвестиції, які, в основному, мають спекулятивний характер. Україна вже створила правові умови для здійснення інвестиційної та інноваційної діяльності, зокрема, через закони, такі як "Про інвестиційну діяльність", "Про режим іноземного інвестування", "Про інноваційну діяльність", а також за допомогою указів Президента, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України.

Згідно із Законом України "Про інвестиційну діяльність", інвестиційна діяльність визначається як сукупність практичних заходів громадян, юридичних осіб та держави, спрямованих на реалізацію інвестицій.

Відповідно до чинного законодавства в Україні надаються рівні права та гарантії захисту інвестицій для всіх учасників інвестиційної діяльності.

Незалежно від зусиль у формуванні організаційно-економічних та правових засад для зміцнення інвестиційного клімату, міжнародні експерти визнають, що Україна залишається менш привабливою для інвестицій.

Ситуація із залученням іноземного капіталу в Україні визначається як

політичною кризою, так і динамікою внутрішнього бізнесу. Розвиток вітчизняного бізнесу за останні роки відбувався активно, але без державного втручання не завжди гарантував збереження зароблених коштів через постійні конфлікти між владою та опозицією.

Інвестиційні можливості страхових компаній обумовлені зовнішніми умовами їхньої діяльності, включаючи:

- Наявність адекватної ринкової інфраструктури, зокрема функціонуючого фондового ринку.

- Розвиток інституційних інструментів.

- Стабільність фінансової системи.

- Ефективність системи правового забезпечення.

Різноманіття та значна кількість факторів, які впливають на інвестиційний потенціал страхових компаній, можна виділити за різними критеріями.

Перше і основне джерело інвестиційних ресурсів для страхових компаній - це їх власний капітал. Для підвищення інвестиційного потенціалу необхідно ефективно формувати та підтримувати належний рівень власного капіталу.

Кількість укладених страхових угод є ще одним важливим показником інвестиційного потенціалу страхових компаній: чим більше угод, тим більше фінансових ресурсів доступно для страхової компанії.

Зменшення обсягу страхових виплат також є ключовим показником інвестиційного потенціалу страхових компаній. Зменшення цього обсягу може свідчити про знижену платоспроможність чи негативну фінансову діяльність страхової компанії. Аналізуючи ринок страхування в Україні, можна зробити висновок, що вітчизняний страховий ринок має значний потенціал для проведення інвестицій.

Створення внутрішніх джерел інвестиційних ресурсів для страхових компаній означає накопичення та використання частини страхових премій, отриманих в результаті проведення страхових операцій. Удосконалення інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні має бути націлене на розширення диверсифікації інвестиційних вкладень, особливо збільшення

частки довгострокових інвестицій, підвищення ефективності інвестицій, зростання доходності інвестиційних портфелів, а також поліпшення взаємодії між страховиками та небанківськими фінансовими установами. Особлива увага повинна бути приділена підтримці реального сектору національної економіки [47].

Фактори впливу на інвестиційний потенціал страховика

Групи факторів, які впливають на інвестиційні можливості страховика	Підгрупи		Складові
	Головні	Коригуючі	
Прямого впливу	Головні		<ul style="list-style-type: none"> розмір страхових резервів (резерви зі страхування життя та резерви з видів інших, ніж страхування життя); власний капітал страховика (статутний капітал та вільні резерви)
		Коригуючі	<ul style="list-style-type: none"> обсяг страхових премій, що акумулюється страховиком; обсяг страхових виплат і страхових відшкодувань за договорами страхування; структура страхового портфеля; терміни, на які укладено договори страхування; розмір дебіторської заборгованості страховика; достатність капіталу страхової компанії
Опосередкованого впливу			<ul style="list-style-type: none"> кількість укладених страховиком договорів страхування; сукупна страхова сума (обсяг страхових зобов'язань); мережа філій страховика; рейтинг страхової компанії; рівень податкового навантаження на страховий бізнес;
			<ul style="list-style-type: none"> ставка доходності фінансового ринку; ефективність секторів економіки; чистий дохід від інвестицій тощо (страхових зобов'язань); мережа філій страховика; рейтинг страхової компанії; рівень податкового навантаження на страховий бізнес; ставка доходності фінансового ринку; ефективність секторів економіки; чистий дохід від інвестицій тощо

Джерело: систематизовано автором на основі джерел [13, 18, 31, 42]

Незважаючи на зусилля у формуванні необхідних організаційно-економічних та правових засад для зміцнення інвестиційного клімату,

міжнародні фахівці визнають Україну малопривабливою для інвестицій. Це пояснюється як політичною кризою в країні, так і розвитком внутрішнього бізнесу, який, незважаючи на активний розвиток, стикався з нестабільністю через постійні конфлікти між владою та опозицією. З початком стабілізаційного періоду інвестиційний менеджмент набуває важливого значення для прискорення виходу з кризи та стимулювання економічного зростання.

Таким чином, можна зробити висновок, що реалізація функцій інвестиційного менеджменту може сприяти залученню інвестиційних коштів страховими компаніями.

Перш за все, це передбачає активний пошук шляхів для розробки інвестиційної стратегії, яка в наш час повинна включати вирішення низки першорядних завдань:

1. Забезпечення високих темпів економічного росту шляхом швидкої та ефективної окупності інвестицій.
2. Досягнення високих показників прибутковості вкладеного капіталу.
3. Створення сприятливих умов для інвестування, які виключатимуть або зменшуватимуть інвестиційні ризики.
4. Забезпечення високої фінансової стійкості та платоспроможності.

Створення умов для реалізації інвестиційних програм та інноваційних проєктів, що не залежать від кон'юнктури інвестиційного ринку, особливостей країни та негативних впливів інвестиційного клімату, який може погіршуватися.

3.2. Застосування зарубіжного досвіду для вдосконалення інвестиційної діяльності страхової компанії

Страхові компанії розвинених країн мають значний досвід у здійсненні не лише страхових операцій, а й інвестиційних. Отже, вивчення та адаптація практики інвестиційної діяльності зарубіжних страховиків може бути корисною для українських страхових компаній. Інвестування фінансових ресурсів страховика приносить суттєвий прибуток у вигляді доходу від

інвестицій та сприяє збільшенню страхового та власного капіталу компанії. Це робить страхові компанії вагомими інституційними інвесторами на фінансовому ринку та в економічній системі взагалі [36].

У країнах Європейського союзу, Великій Британії та США відповідальність за регулювання страхового ринку розділена між центральною, місцевою та регіональною владою, з урахуванням особливостей державного контролю в кожній країні. У США існують незалежні системи регулювання страхового ринку в кожному штаті, де діє як загальний

державний, так і нагляд на державному рівні. В країнах Європейського союзу регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній відбувається на двох рівнях - через директиви ЄС та національні нормативно-правові акти.

Країни з ринковою економікою встановлюють державні норми розміщення активів та визначають правила розміщення коштів страхових компаній з урахуванням вимог до інвестування у національну економіку та узгоджують їх з термінами зобов'язань.

В Європейському союзі регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній реалізується через директиви ЄС та внутрішнє державне регулювання, спрямоване на захист національних страхових компаній. Це включає дотримання принципу рівності, контроль структури та складових інвестиційного портфеля, а також регламентацію процесу повідомлення наглядовим органам про зміни у структурі. Більшість розвинених країн не

обмежує розмір активів, які можуть використовуватися для покриття страхових резервів, проте існують нормативи для інвестиційних вкладень страховиків.

Основні принципи розміщення страхових світових резервів включають надійність та прибутковість. Надійність передбачає вкладення коштів в стабільні підприємства, тоді як прибутковість забезпечує належні грошові потоки.

НУБІП УКРАЇНИ

Таблиця 3.2

Нормативи інвестиційних вкладень страхових компаній в світі, %

Вид активу	Німеччина	Франція	Великобританія	США	Росія
Державні цінні папери суб'єктів Федерації та муніципальні цінні папери	< 30%	63%	< 2%	49%	< 30%
Державні цінні папери	-	-	-	-	< 15%
Інвестиційні паї	-	-	-	-	< 10%
Банківські вклади	-	-	-	-	< 50%
Розрахунковий рахунок	-	-	< 1%	< 1%	Без обмежень
Акції та облігації акціонерних товариств	-	-	-	< 4%	< 20%
Право участі на частку в статутному капіталі	-	-	< 60%	-	< 10%
Житлові сертифікати	-	-	< 2%	< 17%	< 5%
Нерухомість	< 25%	< 45%	< 20%	< 17%	< 40%
Валютні цінності	-	-	-	-	< 10%
Позики	< 10%	< 50%	< 2%	< 4%	-

Джерело. Систематизовано автором на основі джерел [5, 10, 17, 22]

В Німеччині, щодо розміщення резервів у страхуванні життя, законодавство допускає вкладання до 10% резерву в цінні папери, що мають дозвіл на розміщення капіталу. Іпотечні позики обмежені до 3/5 від цінності земельної ділянки, і німецьке законодавство не ставить обмежень для страхових організацій у сфері комерційної діяльності, встановлюючи детальні обмеження лише на резерви за страховими преміями.

У США поширена практика страховиків, які надають інвестиційні кредити промисловим корпораціям на 15-20 років. Це здійснюється у співпраці між страховими компаніями та комерційними банками, де банки фінансують

проект протягом перших п'яти років, а страховики - у наступні 10-15 років. Для зменшення ризиків страхові компанії утворюють консорціуми або спільно з комерційними банками при виділенні особливо великих кредитів.

Американські страхові компанії, задля галузевої диверсифікації інвестиційного портфеля, вкладають основні потоки капіталу в хімічну, нафтову, електронну, нафтопереробну та машинобудівну галузі. Вони також активно інвестують у цінні папери транснаціональних корпорацій, при цьому беручи участь у їхньому управлінні через володіння часткою статутного капіталу понад 30% портфеля акцій.

У США страхові компанії беруть участь в урядовій програмі інвестицій до Західної Європи, забезпечуючи ефективну географічну диверсифікацію інвестиційного портфеля. Їхні інвестиційні портфелі включають в себе високоліквідні короткострокові інвестиції, такі як банківські депозити, депозитні сертифікати та векселі, а також середньо- і довгострокові вкладення у цінні папери з фіксованим доходом, нерухомість та іпотечний кредит [49].

Страховики США виступають як великі покупці різних облігацій, включаючи державні, місцеві, суверенні та корпоративні облігації. Їхні інвестиційні портфелі також охоплюють короткострокові комерційні папери, забезпечені активами, та інші фінансові інструменти. Деякі страхові компанії в США також виявляють значну активність на ринках деривативів та кредитних інструментів.

У Великій Британії основними напрямками інвестицій страхових компаній зі страхування життя є придбання різних цінних паперів, таких як державні облігації, облігації акціонерних товариств, акції, депозитні сертифікати, казначейські та комерційні векселі.

Страхові організації найчастіше вкладають свій капітал у цінні папери з фіксованим доходом, переважно в облігації. У країнах Європи більшу частину інвестиційного портфеля страховиків становлять боргові цінні папери та інші активи з фіксованим доходом, а також акції та інші цінні папери зі змінною прибутковістю. У європейських страховиків структура інвестицій

може змінюватися під впливом ринкових умов: в періоди фінансової кризи зростає частка боргових цінних паперів, оскільки вони є менш ризикованими та надійними, тоді як в періоди економічного піднесення збільшується частка акцій та інших цінних паперів зі змінною прибутковістю. У страхових організаціях США спостерігається трошки відмінна структура інвестицій.

Американські компанії відрізняються високою часткою облігацій у своєму портфелі активів, здійснюючи інвестиції в промисловість через акціонерний капітал підприємств або придбання їх боргових зобов'язань. У структурі економіки страхування США, де компанії зі страхування життя займають

значну частку ринку характерною особливістю є тривалість кредитування. Страхові компанії також активно беруть участь у формуванні капіталу банківсько-страхових установ, сприяючи підвищенню їх капіталізації та фінансовій стійкості [38].

У портфелі інвестицій українських страховиків основні напрямки включають акції, банківські вклади, грошові кошти на розрахункових рахунках, нерухомість та боргові цінні папери. Відмінності від європейських аналогів полягають у тому, що в Україні акції та банківські вклади займають ключову позицію в структурі розміщення страхових резервів. Цю особливість

пояснюють вищими процентними ставками за депозитами в українських банках порівняно із середніми значеннями європейського банківського сектору, а також недостатньою розвиненістю фондового ринку в Україні.

Викладене вище дозволяє виділити три важливі характеристики, пов'язані з розвитком інвестиційної діяльності страховиків у розвинених країнах:

1. Це сприяє збільшенню капіталу, підвищенню конкурентоспроможності та отриманню визнання на світовому ринку страхування.

2. Страхові компанії не обмежуються лише основною страховою діяльністю, а й здійснюють активну інвестиційну політику, включаючи кредитні операції з нерухомістю, цінні папери та надання послуг у обробці

економічної інформації.

3. Установлення тісних коопераційних зв'язків для здійснення страхових та інших фінансових операцій, що потребують значних капіталовкладень.

Деякі страхові фірми також розширюють свою діяльність на туристичний та готельний бізнес. Досвід інвестиційної діяльності страхових компаній у Європі та США свідчить, що ці країни встановлюють правила та норми для розміщення вільних коштів. Специфіка державного регулювання інвестиційної діяльності впливає на формування ефективного інвестиційного портфеля в країнах Європейського союзу, Великобританії та США [45].

У розвинених країнах страховики визнаються ключовим джерелом інвестицій, спрямованих на відновлення та зростання національної економіки.

Основними принципами розміщення страхових резервів у світі є надійність та прибутковість. Навпаки, в Україні інвестиційна діяльність для страхових організацій не є пріоритетною через особливості розвитку вітчизняного фінансового ринку. Розглядаючи особливості інвестиційної діяльності страхових компаній у розвинених країнах, важливо акцентувати їхню доцільність та важливість для розвитку страхового бізнесу в Україні на різних рівнях. Інвестиції стають основою для економічного зростання та фінансування різних галузей економіки, а також джерелом додаткового прибутку та механізмом забезпечення фінансової стійкості страхових компаній. Закордонні страхові компанії, виступаючи як великі інституційні інвестори, розміщують свої та залучені кошти, переважно у цінні папери, особливо в фінансові інструменти з фіксованою доходністю. Для підвищення ефективності їхньої діяльності на ринку страхування, страховики активно взаємодіють з компаніями, що спеціалізуються на управлінні активами [35].

До ключових аспектів вивчення даної проблематики входить аналіз діяльності українських страховиків на інвестиційному ринку та розробка рекомендацій для поліпшення їхньої інвестиційної активності, враховуючи досвід розвинених країн. Однією з пріоритетних завдань реформування

страхового ринку та збільшення інвестиційного потенціалу страхових компаній на державному рівні є впровадження заходів, спрямованих на створення нових інвестиційних інструментів для розміщення страхових резервів. Важливо забезпечити розміщення державних цінних паперів на внутрішньому ринку з високим рівнем доходності та стимулювати податкову політику для розвитку особистого та страхування життя.

Додатковими заходами є активна участь страховиків у системі недержавного пенсійного забезпечення, стимулювання розвитку страхування життя через віднесення внесків на цей вид страхування на валові витрати

юридичних осіб та оптимізація оподаткування доходів фізичних осіб. Зокрема, важливим є розроблення механізму співпраці страхових компаній із компаніями з управління активами. Така взаємодія дозволяє страховикам збільшити інвестиційний дохід та ефективніше управляти активами, що є важливим для забезпечення фінансової стабільності.

Враховуючи, що сформовані страхові резерви не є власністю страховика, значущим стає державне регулювання операцій щодо розміщення страхових резервів. Запровадження в Україні вимог регулятора до напрямків інвестування страхових резервів, мінімальних та максимальних квот, а також

переліку активів, придатних для покриття страхових резервів, може бути ефективним, використовуючи досвід розвинених країн.

З метою покращення інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні, важливо враховувати особливості економічного стану та національних традицій. Норми регулювання повинні визначатися індивідуально для кожного виду страхування, з орієнтацією на валютну відповідність, диверсифікацію та локалізацію. Українські страхові компанії, які мають обмежений досвід управління фінансовими інструментами, повинні вдосконалити свої інвестиційні стратегії та уникати вкладання коштів у фінансові інструменти афілійованих структур чи банківські депозити [28].

Для підвищення ефективності інвестиційної діяльності рекомендується встановити обмеження на вкладення в цінні папери, що не котируються на

фондовій біржі, на рівні не більше 30%. Це сприятиме фінансовій підтримці малого та середнього бізнесу, забезпечить контроль інвестицій со сторони страховиків, розширить диверсифікацію інвестиційного портфеля та зростання страхових премій та резервів.

Для страховиків, які займаються страхуванням життя, важливо активно розшукати дохідні та надійні інвестиційні активи. З урахуванням нестабільності фінансового ринку в Україні, їм слід удосконалити стратегії інвестування та шукати можливості в короткострокових та менш ризикових фінансових інструментах.

Важливо, щоб держава впроваджувала нові державні цінні папери, спрямовані на внутрішніх інвесторів, забезпечуючи високий рівень доходності, що перевищує інфляційні очікування. Це може стимулювати інвестиційну діяльність страхових компаній та запобігати відтоку коштів за межі країни.

Питання управління інвестиційним потенціалом страхових компаній та їх вибір партнерів вимагає уваги з боку держави. Стабільні, прозорі та чіткі норми законодавства в цій галузі є важливим елементом для захисту інтересів страхувальників та страховиків. Держава повинна не лише визначати існуючу практику, але й створювати її через введення відповідного нормативно-правового базису для поточних та майбутніх потреб учасників фінансового ринку.

Загальний світовий досвід підтверджує, що інвестиційний потенціал страхових компаній тісно пов'язаний з рівнем розвитку страхового ринку та економіки загалом. Обставини економічних ризиків та кон'юнктури національних та міжнародних ринків визначають особливості інвестиційної діяльності страхових компаній, в той час як сильний капітал страховиків впливає на економічний стан та темпи зростання національного господарства.

Зростанню інвестиційного ринку України сприяти може ефективне використання резервних ресурсів страховиків. На відміну від інших країн, ця діяльність в Україні залишається менше розвиненою та використовується не в

повному обсязі. Отже, важливо зосередитися на стимулюванні вкладень цих ресурсів у інноваційно-інвестиційні проекти для підвищення конкурентоспроможності економіки. Вирішення проблем, що обмежують розвиток українського страхового ринку та ефективну інвестиційну діяльність страхових компаній, вимагає вирішення економічних, функціональних, інформаційно-аналітичних та кадрових питань [44].

Такий досвід інвестиційної діяльності страхових компаній у розвинених країнах свідчить про наявність чітких правил та норм для розміщення вільних коштів, розглядання інвестицій як ключового джерела для економічного відновлення та росту країни.

3.3 Вплив запропонованих заходів на діяльність підприємства

Відставання у якісних характеристиках розвитку страхового ринку в Україні та обмежена інвестиційна активність страхових компаній визначаються численними проблемами. Серед них важливе значення має недосконале нормативно-правове регулювання в сфері страхування та його несоответствие європейським стандартам. Додаткові фактори включають низьку ліквідність фінансових інструментів, несуттєвий рівень капіталізації страхових компаній, затримки у виводженні обов'язкового медичного страхування та відсутність законодавчих засад для пенсійного страхування. Також визначаються проблеми, такі як непрозоре державне регулювання, неадекватна фінансова звітність, відсутність якісної статистичної інформації, обмежена надання послуг, випадки шахрайства, використання страхування для оптимізації оподаткування та ухилення від сплати податків, а також недосконале регулювання діяльності страхових посередників, актуаріїв та аварійних комісарів [15].

Для вирішення проблем, викликаних фінансовою кризою на страховому ринку України, рекомендується впровадження комплексу системних заходів з акцентом на активізацію інвестиційного потенціалу галузі. Основний фокус має бути зосереджений на правових аспектах, враховуючи обмеження

вітчизняного законодавства стосовно конвертації вільних коштів страховиків у повноцінні інвестиційні ресурси. Для досягнення цієї мети пропонується:

1. Провести реформування та приведення законодавства відповідно до європейських стандартів.

2. Сформулювати чітку концепцію реформування галузі та підвищення державного регулювання ринку.

3. Впровадити ефективний моніторинг та контроль за діяльністю страховиків, включаючи вимоги до платоспроможності та фінансової стійкості.

4. Створити правові умови для повноцінного впровадження інвестиційного та пенсійного страхування.

5. Забезпечити формування інвестиційних інструментів для розміщення довгострокових страхових резервів.

6. Переглянути вимоги та перелік фінансових інструментів для розміщення страхових резервів.

7. Створити умови для купівлі іноземної валюти страховиками та формування резервів у валюті їхньої відповідальності.

8. Розробити нормативну базу для співпраці страхових організацій та компаній з управління активами у сфері ефективного інвестування активів страховиків.

Тому необхідно втручання держави для модернізації економічних процесів під час виходу з кризи. Оптимізація державного регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній може включати наступні заходи [6]:

1. Внесення змін до Закону України "Про страхування" щодо інвестиційної діяльності, враховуючи розміщення технічних резервів та управління коштами, пов'язаними зі страхуванням.

2. Зобов'язання відповідального актуарія надавати рекомендації з інвестиційної політики страховика.

3. Розвиток ринку страхування життя шляхом встановлення додаткових вимог до договорів інвестиційного страхування життя та визначення переліку фінансових активів для технічних резервів.

4. Сприяння співпраці страхових компаній та Комісії з управління активами (КУА) у сфері управління активами страхових компаній.

5. Визначення переліку низько ризикових активів та встановлення мінімального обсягу для їхнього використання страховиками.

Держава повинна створити стабільне та прозоре законодавство для захисту інтересів страхувальників та страховиків, сприяючи активізації інвестиційної діяльності внутрішніх фінансових посередників та запобігаючи відтоку коштів за кордон [39].

Впровадження вищезазначених рекомендацій сприятиме зміцненню фінансового потенціалу українського страхового ринку та створить благоприйнятні умови для активізації інвестиційної діяльності страхових компаній у період після кризи. Одним з ключових умов для цього є зростання інвестиційних ресурсів, що пов'язане з розвитком страхового ринку України.

Становище страхового ринку є на етапі розвитку, і освоєння інструментарію та методології страхового бізнесу залишається актуальним завданням. Основні шляхи підвищення інвестиційної потужності страховиків варто розглядати в контексті ефективного розвитку страхового ринку.

На рівні окремих страхових компаній збільшення інвестиційних можливостей можливе завдяки постійному зростанню статутних фондів, власних капіталів і резервів.

Алгоритм прийняття ефективного інвестиційного рішення можна розглядати як модель процесу у вигляді відокремлених структурних блоків: методологічного, оцінно-аналітичного, моделювання та прогнозування, експертно-рекомендаційного, управління та коригування.

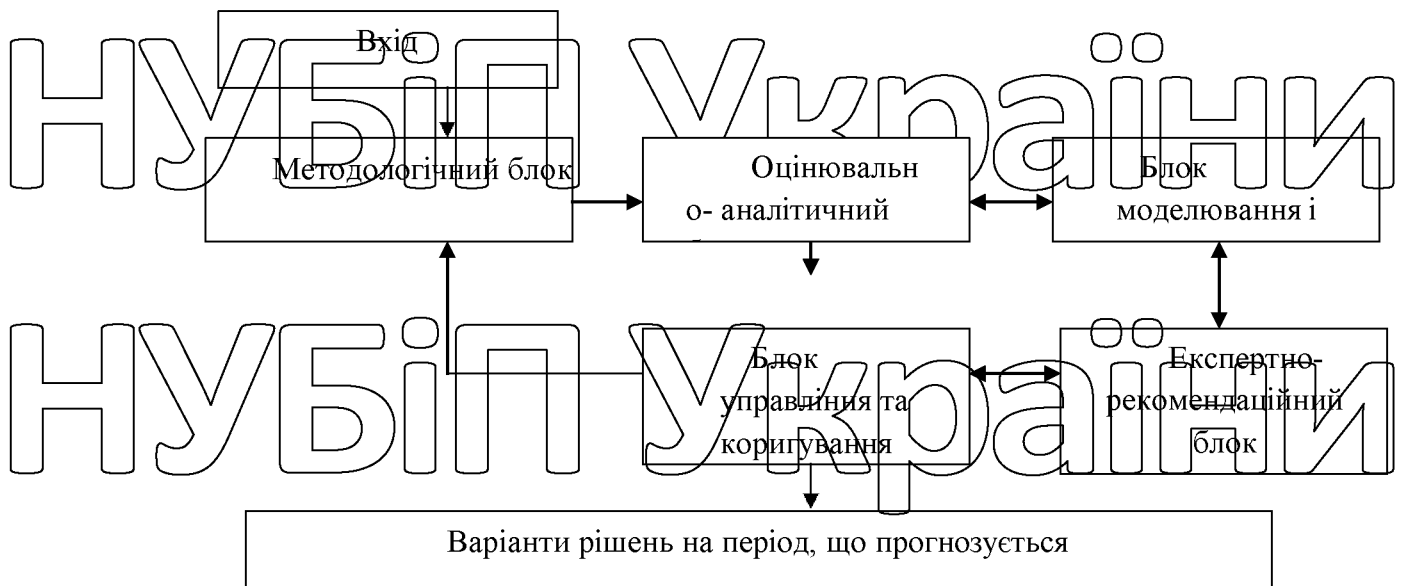

Рис. 3.2. Схема системно-функціонального прийняття інвестиційного рішення в процесі діяльності страхової компанії

Джерело: розроблено автором на основі [33, 49]

Згідно із схемою, у першому методологічному блоку визначаються вихідні цілі та завдання, структура організації та інші організаційні аспекти. Формується загальний інформаційний блок даних, і проводиться формування конкретних прогностичних методик, прийомів моделювання, вибір показників, припущень та обмежень.

У другому структурно-функціональному блоку відбувається класифікація, обробка, синтез, аналіз, порівняння, узагальнення та формалізація матеріалу для вивчення проблеми. Основним елементом є блок прогнозування і моделювання, де проводяться логічні операції, що моделюються, і в результаті виникає базова модель з подальшим всебічним аналізом.

У наступному експертно-рекомендаційному блоку експерти виконують аналіз, оцінку та надійність розроблених прогностичних моделей. Вони враховують динаміку змін у досліджуваних процесах або окремих аспектах страхової діяльності.

Останнім етапом є управлінський блок, оскільки будь-яке завдання моделювання чи прогнозування має за мету кінцеву реалізацію в системі управління в інтересах досягнення змін у визначених межах [32].

Невід'ємним елементом для страхової компанії є також забезпеченість основних засобів власними джерелами фінансування, що визначається розрахунком коефіцієнта інвестування.

Позитивна динаміка коефіцієнта впродовж останніх трьох років і стратегія компанії щодо збереження цього показника свідчать про позитивну оцінку. Прогнозується, що ця позитивна тенденція буде утримуватися і в майбутньому періоді.

Рис. 3.3 Динаміка коефіцієнту інвестування ТДВ «СК КВОРУМ» за 2017-2022 роки

Джерело: сформовано автором на основі власних досліджень

Протягом періоду з 2017 по 2022 рік коефіцієнт інвестування для ТДВ "СК КВОРУМ" зріс з 0,5 до 1,8, свідчаючи про позитивну динаміку. Цей ріст показника вказує на достатність власного капіталу компанії для самостійного покриття необоротних активів і участь в утворенні активів, не залучаючи для цього інші інвестиційні проекти. За умови відповідності вищепописаним рекомендаціям щодо покращення інвестиційної діяльності, показник може продовжити зростати за рахунок збільшення власного капіталу компанії. У практиці оцінки інвестиційного проектування використовують два основні підходи: прості абстрактні та динамічні або методи дисконтування. Статичний метод, який частіше

застосовується в країнах Європейського Союзу, є одним із найпопулярніших методів для оцінки економічної ефективності [46].

Простий метод оцінки економічної ефективності, такий як проста норма прибутку (Simple Rate of Return), має свої переваги, основною з яких є простота розрахунків. Це дозволяє швидко визначати ефективність проектів, що особливо корисно для невеликих фірм, які мають обмежений грошовий обіг. Метод, який відсіває сумнівні і ризиковані проекти, де основні грошові потоки відбуваються в кінці періоду, іноді використовується для оцінки ризику інвестування. У випадку ТДВ «СК «КВОРУМ» цей метод може бути зручним для оцінки інвестиційного проектування.

За розрахунками, проста норма прибутку для ТДВ "СК КВОРУМ" дорівнює нулю, оскільки компанія не уклала жодного інвестиційного контракту протягом останніх років, і, відповідно, не мала інвестиційних затрат.

Це свідчить про відсутність потреби у повертанні інвестицій або можливу недоцільність інвестиційної стратегії, тому її слід переглянути. Зазначено, що чистий приведений дохід (NPV) для ТДВ "СК КВОРУМ" дорівнює нулю, вказуючи на те, що проект не призводить ані до прибутку, ані до збитків.

Таблиця 3.3

Прогнозні показники чистого приведенного доходу (тис. грн.)

Період (роки)	Грошовий потік	Дисконтний множник	Дисконтований грошовий потік
2019	0	1,0	0
2020	10,0	0,8696	8,696
2021	15,0	0,6575	9,8625
2022	16,0	0,7561	12,0976

Джерело: побудовано автором у результаті дослідження

Тобто, при виконанні даного інвестиційного плану $NPV = (+ 0,7561) > 0$,

проект є успішним та доцільним до прийняття в реалізацію.

Отже, з урахуванням обчислень коефіцієнту інвестування та використання методу простої норми прибутку можна зробити висновок, що ТДВ "СК

КВОРУМ" володіє достатнім власним капіталом для самостійного покриття необоротних активів та участі власного капіталу у формуванні активів, і це досягається без залучення інших інвестиційних проєктів. Зазначається, що проста норма прибутку ТДВ "СК КВОРУМ" дорівнює нулю, вказуючи на відсутність необхідності повертати інвестиційні вклади або переглядати нинішню інвестиційну стратегію.

Додатково, можна визначити напрями для вдосконалення управління інвестиційною діяльністю:

1. Розгляд установлення вимог до статутних фондів страховиків та обмеження участі нерезидентів на страховому ринку.

2. Впровадження регулювання витоку коштів за кордон та декларування обсягів перестраховування до перестраховиків нерезидентів.

3. Удосконалення податкових регуляцій на рівні страховальників, застрахованих осіб та страховиків.

4. Встановлення вимог до об'єктів інвестування з боку держави та визначення напрямів розміщення інвестиційних ресурсів.

З погляду держави, вдосконалення державного регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній повинно спрямовуватися на забезпечення конкурентоспроможності національних страховиків, перерозподіл інвестиційних потоків та сприяння інвестиційним внескам в розвиток національної економіки та інтеграцію на міжнародному рівні.

ВИСНОВКИ

1. Автором було проведено глибоке вивчення теоретичних аспектів інвестування, що стало основою для розуміння ключових принципів та стратегій у цій сфері.

2. У 1 розділі були розглянуті поняття та складові інвестиційної стратегії. Аналізуючи різноманітні визначення та основні елементи, автор створив теоретичну базу для подальшого дослідження. Також була розглянута роль та важливість інвестиційної стратегії для підприємств. Автор проаналізував, як правильно побудована стратегія може сприяти досягненню високої ефективності та стійкості підприємства. І були вивчені різні методи та підходи до розробки та удосконалення інвестиційної стратегії. Це дозволило автору систематизувати існуючі знання та визначити оптимальні напрямки для подальшого дослідження.

3. Був проведений аналіз існуючої інвестиційної стратегії підприємства виявив ключові аспекти, які включають в себе вибір інвестиційних інструментів, розподіл ресурсів та оцінку ризиків. Під час дослідження були виявлені сильні та слабкі сторони поточної стратегії, що дало змогу зрозуміти, як ефективно вона взаємодіє з актуальними ринковими умовами та стратегічними цілями підприємства. Також було визначено, які аспекти можуть вимагати удосконалення, щоб стратегія була більш адаптованою до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

4. Під час визначення проблем та недоліків у існуючій інвестиційній стратегії підприємства було виявлено певні аспекти, які потребують уваги та корекції. Серед основних проблем можуть бути неповна адаптація до змін на фінансовому ринку, недостатній контроль за ризиками, а також можливість неефективного розподілу ресурсів. Виявлення цих проблем дозволяє підготувати конструктивні пропозиції для подальшого удосконалення інвестиційної стратегії та підвищення ефективності фінансових операцій підприємства.

5. Розроблені пропозиції щодо покращення інвестиційної стратегії ґрунтуються на аналізі виявлених проблем та враховують сучасні тенденції фінансового ринку. Автором були враховані фактори ризику та можливості отримання прибуткових інвестицій, спрямовані на максимізацію прибутковості та оптимізацію управління ресурсами. Ці пропозиції визначають стратегічні напрями розвитку, сприяючи стабільності та конкурентоспроможності підприємства на фінансовому ринку.

6. Були визначені критерії успіху для нової інвестиційної стратегії базується на конкретних цілях та завданнях підприємства. Автором враховані фінансові показники, рівень ризику, терміни досягнення цілей, а також адаптивність стратегії до змін на фінансовому ринку. Ці критерії становлять основу для оцінки ефективності та відповідності нової стратегії стратегічним цілям підприємства.

7. Для успішного впровадження та виконання нової інвестиційної стратегії, автором був розроблений детальний план, який включає етапи впровадження, відповідальних виконавців, необхідні ресурси та терміни реалізації. План також передбачає систему моніторингу та контролю за процесом впровадження, що дозволить своєчасно виявляти та вирішувати можливі проблеми. Цей план є стратегічним інструментом, спрямованим на ефективне впровадження нової інвестиційної стратегії та досягнення запланованих результатів.

8. За результатами дослідження усіх поставлених завдань було досягнуто.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Л.А. Перспективи розвитку інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=69087>.
2. Борисова В.А. Страхові послуги. – Суми: Довкілля, 2014. – 216 с.
3. Братюк В.П., Бошинда І.М. Інвестиційна діяльність страхових компаній. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету – 2016 рік – С. 69-71.
4. Василенко А.В. Інвестиційна стратегія страхових компаній : навч. посіб. – К. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006 рік – 168 с.
5. Гавриляк Є.С. Стратегія забезпечення функціонування механізму для активізації інвестиційної діяльності страховика. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка” 2015 рік – Том 22. – № 1. – С. 97-101.
6. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посіб. – К. : Каравела, 2007 рік – 424 с. 96
7. Закон України: «Про інвестиційну діяльність» № 5610 – XII : від 18.09.1991р. (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12/>.
8. Закон України. «Про страхування» № 2745 від 04.10.2001 р. (з наступними змінами і доповненнями) // Голос України. – 2001 рік – 7 листопада. – Режим доступу : <http://insins.net/law/25-zakonukrayini-pro-strahuvannya.html>.
9. Загородній А.Г. Інвестиційний словник. – Львів: «Бескид Біт». – 2005. – 512 с.
10. Залетов О. Державне регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2016. – № 3. – С. 25- 32.

11. Кейнс Дж. М. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей. – М.: Гелиос АРВ, 1999. – 451 с.

12. Кнейслер О. Формування системи управління фінансовими потоками страхових компаній. Схід. – 2015 рік – № 5. – С. 55-59.

13. Кнейслер О. В. Проблемні тенденції та напрямки реформування державного регулювання страхового ринку України. Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 11. – С. 231-236.

14. Костюкевич Р.М. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2011 рік – 270 с.

15. Ковтун Н. Теоретичні засади інвестиційного процесу та інвестиційної діяльності: співвідношення основних понять та категорій. Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. – 2008 рік – № 101 – С. 25-29

16. Кравченко В. Сутність та механізми стратегічного управління страховою компанією. Економічна кібернетика. – 2011. – № 1-3 (67-69). – С. 45-48.

17. Лахметкина Н. Инвестиционная стратегия предприятия. – М. : КНОРУС, 2006. – 184 с.

18. Левицький В. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства. Вісник ЖДТУ. Серія "Економічні науки". – 2011 рік – № 2 (56). – С. 69-71.

19. Мухіна О. Тенденції формування інвестиційного потенціалу страхового ринку України. Збірник наукових праць Міжрегіональної фінансово-юридичної академії (економіка, право). – 2011 рік – № 1 (1). – С. 21-29.

20. Махортов Ю. Вплив інвестиційного потенціалу страхових компаній на розвиток економіки. Економічний вісник Донбасу. – 2010 рік – № 2 (20). – С. 139-144.

21. Налукова Н. І. Фінансова діяльність страховика: концептуальні засади теорії і практики. Світ фінансів – 2015 рік – № 2. – С. 105-117.

22. Налукова Н. Теоретико-прагматичні аспекти визначення сутності

страхового менеджменту. Світ фінансів. – 2012 рік – Вип. 1. – С. 139-149.

23. Нікуліна Н.М. Фінансовий менеджмент страхової організації: навч. посібник для студентів вузів. – М.: ЮНІТІ-ДАНА, 2008 рік – 431с.

24. Нікуліна Н.Н. Інвестиційна політика в страхових організаціях. Теорія і практика: навч. посіб. для студентів вузів. – М.:ЮНІТІ-ДАНА, 2013 рік – 511 с.

25. Носенко М.С. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні. Актуальні проблеми економіки: науковий економічний журнал – 2012 рік – №1. – С. 222-227.

26. Жуков В.В. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2018 рік – С. 105

27. Овчаренко Т. Інвестиційні стратегії страхових компаній та перспективи їх впровадження. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія “Економіка” – 2011 рік – № 121-122. – С. 33-39.

28. Офіційний сайт Товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «КВОРУМ» URL: <https://www.kvorum.com.ua/> (дата звернення 20.10.2023)

29. В. А. Замлинський Фінансово-економічні показники ефективності інвестиційних процесів на підприємстві – 2017 рік – С.17

30. Арич М.І. Концептуальні підходи до визначення фінансово-економічних результатів підприємства. Економіка і держава. –№7. 2013. С. 66

31. Ангелко І.В. Основні джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства в умовах його розвитку. *Молодий учений*. 2015. № 2 (17). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/2/509.pdf> (дата звернення 19.10.2023)

32. Arefieva O. V., Miagkyh I. M., Soloyei N. V. The impact of investment climate and financial analysis implications in making investment decisions. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки*. 2018. № 6 (129). С. 143-152.

33. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. 2-е вид., без змін. Київ: КНЕУ, 2007. 588 с.

34. Бондар М. І. Інвестиційна діяльність: методика та організація обліку і контролю монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 256 с.

35. Кривов'язюк І. В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. Вип. 31. С. 83-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_31_19 (дата звернення 15.10.2023)

36. Овдій Л.І. Інвестування. URL: https://lubbook.org/book_222.html (дата звернення 17.10.2020)

37. Олійник Л. Стратегія формування інвестиційних ресурсів підприємства. URL: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/196> (дата звернення 16.10.2020)

38. Правик Ю. М. Інвестиційний менеджмент: Навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 431 с.

39. Пічугіна Т.С., Забродська Л.Д. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність та зміст управління. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2013. Вип. 2(1). С. 146-154.

40. Сибирка Л.А., Корівчак А.М. Управління інвестиційною діяльністю українських підприємств в умовах глобальної економічної турбулентності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 7. Ч. 3. С. 82-85.

41. Смолянська О.Ю., Смолянський Ю.В. Теоретичні аспекти управління джерелами фінансування інвестиційної діяльності підприємств АПК. *Подшавська державна аграрна академія*. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.3/214.pdf> (дата звернення 29.10.2023)

42. Сухомлин Л.В., Сакун Л.М. Інвестиційний менеджмент: опорний конспект лекцій. Кременчук: КрНУ, 2018. 145 с.

43. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю підприємства: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2006. 292 с.

44. Федоренко В.Г. Інвестознавство: Підручник. 3-тє вид., допов. Київ: МАУП, 2004. 480 с.

45. Феєр О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2016. № 851. С. 140-145. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2016_851_20 (дата звернення 15.10.2023)

46. Феєняк Л.А. Теоретичні підходи до визначення сутності інвестиційних ресурсів підприємств. *Ефективна економіка*. 2017. №6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5663> (дата звернення 15.10.2023)

47. Черчик Л. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2017. 171 с.

48. Ішваб Л.І. Економіка підприємства: підручник. Київ: Каравела, 2011. 416 с.

49. Шевчук В.Я., Рогожин П.С. Основи інвестиційної діяльності. Київ: ГЕНЕЗА, 2000. 384 с.

50. Шукін Б. М. Інвестування: Курс лекцій. Київ: МАУП, 2004. 216 с.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України